

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับในต่างประเทศ

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับการให้ผู้กระทำความผิดทำงานแทนค่าปรับ พัฒนามาจากแนวคิดการให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม โดยการทำงานบริการสังคมนี้มีความเป็นมาเริ่มต้นที่อังกฤษ¹ ในปี ค.ศ.1972 รัฐสภาอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายให้อำนาจศาลใช้วิธีแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม และจิตใจผู้กระทำความผิดโดยสั่งให้ทำงานบริการให้แก่สังคม หรือชุมชน ทั้งนี้สืบเนื่องจากอังกฤษและเวลส์ต้องเผชิญปัญหานักโทษล้นคุก จากการสำรวจของกระทรวงมหาดไทย (Home Office)² พบว่า 1/3 ของผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นผู้กระทำความผิดอาญาประเภทลหุโทษ หรือความผิดเล็กน้อยที่ต้องรับโทษจำคุกระยะสั้นต่อผู้กระทำความผิดประเภทนี้แล้ว พบว่าการลงโทษด้วยวิธีจำคุกไม่มีประสิทธิภาพที่จะยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้นอีก กล่าวคือ ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ต้องโทษที่เป็นผู้ใหญ่จะหวนกลับไปกระทำความผิดขึ้นอีกภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี หลังจากที่พ้นโทษไปแล้ว ซึ่งรัฐเองก็ต้องสูญเสียงบประมาณไปเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะควบคุมคนเหล่านั้น ไว้ในเรือนจำ³ คณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยระบบการลงโทษ (The Advisory Council on The Penal system) ได้ค้นหาทางเลือกอื่นที่เหมาะสมแทนการลงโทษจำคุกในเรือนจำ วิธีการหนึ่งก็คือการสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม (Community Service by Order) โดยเชื่อว่ามาตรการดังกล่าวจะช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้ในที่สุด

แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้กล่าวว่า การให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมมีแนวคิดพื้นฐานมาจากการใช้แรงงานทาสให้ไปทำงานในอาณานิคมของอังกฤษ⁴ ซึ่งเป็นวิธีที่ถือปฏิบัติกันมาช้านานในสมัยพระนางเจ้าอลิซาเบธที่ 1 ได้มีการส่งผู้กระทำความผิดที่มีจิตใจชั่วร้าย หรือกระทำความผิด

¹ เสมอแฆ เสนเนียม. เล่มเดิม. หน้า 17.

² กระทรวงมหาดไทย (Home Office) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลมีหน้าที่ควบคุมกิจการบริหารส่วนท้องถิ่นตำรวจ และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐในอังกฤษ และเวลส์ โดยมีรัฐมนตรี หรือที่เรียกว่า Home Secretary หรือ Secretary of State of Home Affairs เป็นผู้บริหารสูงสุด

³ ชาญณรงค์ ชาญลิขิต. (2530). การศึกษาระบบการทำงานสาธารณะของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร. หน้า 28-29.

⁴ Ken Pease and William Mewilliams. (1980). *Community Service by Orders*. p. 19. (อ้างถึงใน วันทนีย์ กิริติพิบูล, 2547, หน้า 50-52).

ร้ายแรงลักษณะต่างๆ ไปเป็นทาสใช้งานหนักในหน้าที่พลกรรเชิงสำหรับเรือเดินทะเล ต่อมาในยุคที่ อังกฤษแสวงหาอาณานิคม อังกฤษได้ตรากฎหมายว่าด้วยการส่งตัวผู้กระทำความผิดไปต่างแดน (The First Modern Legalization of transportation) กำหนดให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดประเภททุจริต คดโกง คนจรจัด หัวขโมย และบุคคลจำพวกภิกษาจาร ไปอยู่ในดินแดนซึ่งเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ระหว่างการเดินทางมีการลงโทษผู้กระทำความผิดแบบทรมาน⁵ วิธีการนี้ชาวอังกฤษรู้สึกต่อต้าน และคัดค้านกันอย่างมาก ต่อมาในปี ค.ศ.1821 ประเทศอังกฤษได้เปลี่ยนมาใช้วิธีการลงโทษให้นักโทษทำงานหนัก (Hard Lab our) ทดแทนการส่งตัวผู้กระทำความผิดไปต่างแดน แต่วิธีการลงโทษนี้ได้ถูกยกเลิกไป

ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศขึ้น โดยการรวมตัวของ นักทฤษฎีทนายในกลุ่มสหภาพยุโรป เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการลงโทษ หรือที่เรียกว่า ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยห้ามมิให้บุคคลใด ๆ ถูกลงโทษในลักษณะที่เป็นการทรมาน หรือถูกลงโทษในลักษณะที่เป็นการโหดร้ายผิดมนุษย โดยปราศจากความยินยอม และบุคคลทุกคน จะต้องถูกปลดปล่อยจากการถูกบังคับใช้แรงงาน หรือถูกเกณฑ์แรงงาน ซึ่งมาตรการต่อผู้กระทำความผิด โดยอาศัยการทำงานบริการสังคมเป็นมาตรการที่มีหลักเกณฑ์สอดคล้องกับหลักปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างมีมนุษยธรรม ภายใต้เงื่อนไขแห่งความยินยอม ของผู้กระทำความผิด

จากแนวความคิดการให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วอังกฤษและเวลส์ ความสำเร็จที่อังกฤษประสบอยู่ทำให้บรรดาผู้เกี่ยวข้อง ในสหรัฐอเมริกาสนใจ และนำมาพิจารณาประยุกต์ใช้กับกระบวนการพิจารณาคดีของสหรัฐอเมริกา โดยในปี ค.ศ.1891 มลรัฐต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา เช่น รัฐเวอร์จิเนีย โอไฮโอ โคโลราโด ได้มีการ พิพากษาให้ผู้กระทำความผิดในฐานะความผิดต่างๆ กัน ทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์บนถนน และตาม ตรอกซอกซอยทั้งในเมืองใหญ่ๆ และหมู่บ้านเล็กๆ ตามแต่กรณี ทั้งนี้แนวความคิดที่กล่าวมานี้ ได้ส่งอิทธิพลมาถึงกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยเช่นเดียวกัน ในบทนี้ผู้เขียนจะทำการศึกษาถึง การบังคับใช้โทษปรับในต่างประเทศ ตลอดจนมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ ในต่างประเทศ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบ Common Law และกลุ่มประเทศ ที่ใช้ระบบ Civil Law ดังนี้

⁵ ประเสริฐ เมฆมนิ, เล่มเดิม, หน้า 68.

3.1 ระบบจารีตประเพณี (Common Law)

สำหรับการบังคับใช้โทษปรับและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับในกลุ่มประเทศในระบบจารีตประเพณี (Common Law) จะแบ่งศึกษาออกเป็น 2 ประเทศ คือ อังกฤษและสหรัฐอเมริกา โดยแต่ละประเทศผู้เขียนจะแยกทำการศึกษาออกเป็น การกำหนดโทษปรับ การบังคับโทษปรับ การใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษปรับ และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ

3.1.1 อังกฤษ

ในอังกฤษแบ่งประเภทความผิดโดยถือตามวิธีพิจารณาโดยแยกเป็น ความผิดที่ต้องพิจารณาในศาล Crown Court ซึ่งมีคณะลูกขุนเป็นผู้พิจารณาปัญหาข้อเท็จจริงเรียกว่า Offences triable only Indictment กับความผิดที่พิจารณาโดยรวบรัดโดยศาล Magistrate เรียกว่า Offences triable Summarily และประเภทที่สามารถพิจารณาโดยรวบรัดหรือโดย Indictment ก็ได้ เรียกว่า Offences triable either way

แนวคิดในการลงโทษทางอาญาของอังกฤษมีกฎหมายหลักที่กำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษของศาลในปัจจุบันด้วยกัน สามฉบับคือ The Criminal Justice Act 1991 (หรือ CJA 1991) กฎหมายนี้กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดโทษของศาล โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาว่าโทษที่ร้ายแรงควรได้รับการลงโทษร้ายแรงตามสัดส่วน กฎหมายฉบับที่สอง คือ The Powers of Criminal Courts (Sentencing) Act 2000 (หรือ PCC(S)A 2000) โดยประมวลมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอาญาให้อยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เพื่อให้การบังคับโทษเป็นไปโดยเหมาะสมกับความผิดและผู้กระทำความผิดและในท้ายที่สุดมีการปรับปรุงกระบวนการกำหนดโทษฉบับล่าสุด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่แก้ไขหลักเกณฑ์การลงโทษและดุลพินิจในการกำหนดโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายสองฉบับและมีผลใช้ทั่วสหราชอาณาจักร โดยขยายหลักเกณฑ์บางเรื่องไปใช้กับความผิดในไอร์แลนด์เหนือ และสกอตแลนด์ด้วย ส่วนกฎหมายฉบับที่สาม คือ The Criminal Justice Act 2003 (CJA 2003)⁶ โดยถือเป็นกฎหมายหลักที่มีอยู่ในปัจจุบันในการกำหนดโทษที่มีในอังกฤษ

⁶ Criminal Justice Act 2003. (อ้างถึงใน เชษฐภัทร พรหมชนะ, 2546, หน้า 41-45).

3.1.1.1 การกำหนดโทษปรับ

การบังคับใช้โทษปรับในอังกฤษศาลสามารถลงโทษปรับได้กับการกระทำความผิดทุกสถาน โดยระบบการลงโทษปรับของอังกฤษในปัจจุบันได้พัฒนามาใช้ระบบการปรับเป็นหน่วย (Units – fine system) ซึ่งเป็นระบบที่มีรากฐานมาจากแนวความคิดที่ว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าสมควรที่จะต้องจ่ายค่าปรับมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า ในความผิดอย่างเดียวกัน และในระบบเดียวกัน โดยระบบปรับเป็นหน่วยนี้ศาลได้แยกความผิดออกเป็นระดับ โดยในแต่ละระดับจะมีอัตราค่าปรับที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งจะคำนวณจากรายได้ของผู้กระทำความผิดต้องสูญเสียไปในแต่ละสัปดาห์⁷ จากหลักดังกล่าวนี้เองทำให้ผู้กระทำความผิดที่มีรายได้น้อยจะต้องเสียค่าปรับในอัตราที่ต่ำลงไปตามส่วน และทำให้การบังคับใช้ค่าปรับทำได้อย่างสมเหตุสมผลด้วย ทั้งนี้ การบังคับใช้โทษปรับขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล โดยศาลนั้นจะต้องพิจารณาถึงรายได้ที่แท้จริงของผู้กระทำความผิด และในการประมาณการรายได้ของผู้กระทำความผิดเพื่อกำหนดค่าปรับนั้น ศาลจะต้องพิจารณาถึงความเป็นจริงของรายได้ในช่วงเวลาที่เขาต้องจ่ายค่าปรับประกอบ ทำให้การบังคับชำระค่าปรับทำได้อย่างสมเหตุสมผลด้วย

วัตถุประสงค์ของโทษปรับคือโทษที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ในกฎหมายอังกฤษนั้นความผิดที่ไม่อาจลงโทษปรับคือ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา (Murder) และความผิดตามมาตรา 109 - 111 แห่ง PCC(S), 2000 หรือในกรณีศาลมีคำสั่งอื่นที่ไม่อาจลงโทษปรับ เช่น ส่งไปบำบัดรักษาในโรงพยาบาลหรือยกฟ้อง ส่วนความผิดอื่นๆ ศาล Magistrate และศาล Crown Court มีอำนาจลงโทษปรับได้ ในการกำหนดค่าปรับศาลจะต้องพิจารณาถึงความสามารถทางการเงินของผู้กระทำความผิดที่จะชำระค่าปรับด้วย สำหรับคดีที่พิจารณาแบบ Indictment ศาลมีอำนาจกำหนดค่าปรับได้โดยไม่มีจำนวนจำกัด ส่วนการพิจารณาแบบ Summary ศาลจะกำหนดค่าปรับได้ตามตารางมาตรฐานที่มีอยู่ 5 ระดับและโทษสูงสุดไม่เกิน 5,000 ปอนด์⁸

ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งในการกำหนดโทษปรับของอังกฤษ คือการใช้ดุลพินิจของศาล นอกจากจะต้องคำนึงถึงรายได้ที่แท้จริงแล้ว ศาลยังต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมแห่งข้อหาและประวัติของผู้กระทำความผิดประกอบกันด้วย และที่สำคัญที่สุดศาลจะต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดสามารถชำระค่าปรับได้หรือไม่ประกอบกันเสมอ ซึ่งการกำหนดโทษปรับแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

⁷ Gary Slapper & David Kelly, *English Legal System 2 nd Edition*. (London : Cavendish Publishing . 1995) p. 76.

⁸ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 94.

⁹ แหล่งเดิม. หน้า 79.

1) โทษปรับในคดีที่พิจารณาแบบ Summary โดยศาล Magistrate¹⁰ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นความผิดที่กำหนดอัตราค่าปรับไว้ในแต่ละความผิด แต่อัตราค่าปรับที่กำหนดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับค่าของเงินที่เปลี่ยนไปโดยเฉพาะอัตราเงินเฟ้อในประเทศ ดังนั้นกฎหมายอังกฤษจึงเปลี่ยนระบบการลงโทษปรับใน ค.ศ. 1982 โดยกำหนดอัตราค่าปรับเป็นระดับขั้นโทษปรับ (Standard Scale) เพื่อใช้กับความผิดที่พิจารณาแบบ Summary trial ซึ่งแต่ละระดับขั้นโทษปรับนั้นจะกำหนดอัตราโทษปรับขั้นสูงไว้ซึ่งอัตราดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยของอังกฤษ (Home Office) สามารถปรับเปลี่ยนหรือลดลงได้ ก่อนปี ค.ศ. 1997 ระดับโทษปรับขั้นสูงแต่ละขั้นมีดังนี้

ระดับ 1	200 ปอนด์
ระดับ 2	500 ปอนด์
ระดับ 3	1,000 ปอนด์
ระดับ 4	2,500 ปอนด์
ระดับ 5	5,000 ปอนด์

ต่อมาได้มีการนำเสนอแนวทางการกำหนดอัตราโทษปรับใหม่ ตาม The Criminal Justice Act 1991 โดยศาล Magistrate จะต้องกำหนดระดับความร้ายแรงของความผิดที่จำเลยกระทำลงว่ามีความร้ายแรงในระดับใด และจึงบอกค่าของระดับดังกล่าวด้วยรายรับของจำเลยโดยการประเมินรายได้ โทษปรับจึงแปรผันตามฐานะของผู้กระทำความผิด หากเป็นผู้ยากจนจะถูกปรับเป็นจำนวนน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่าในความผิดระดับเดียวกัน อย่างไรก็ตามการปรับโดยพิจารณารายได้ของผู้กระทำความผิดนั้นมีผลใช้บังคับตั้งแต่เดือนตุลาคม 1992 และถูกยกเลิกไป เพราะมีผู้วิจารณ์ว่าผู้กระทำความผิดจะถูกปรับสูงเท่ากับความผิดร้ายแรงแม้ว่าได้กระทำความผิดเล็กน้อย หากผู้นั้นมีฐานะดี ดังนั้นจึงได้ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดโทษปรับ โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 18 ของ The Criminal Justice Act 1991 โดยกำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษปรับว่า ศาลจะต้องคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด และค่าปรับจะต้องกำหนดตามความร้ายแรงของความผิดที่ศาลพิจารณา อย่างไรก็ตามศาลมีอำนาจลดหรือเพิ่มอัตราโทษปรับได้โดยพิจารณาจากฐานะของผู้กระทำความผิดและมีเหตุอันอันควรลดค่าปรับ เช่น การชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย ซึ่งส่วนใหญ่ศาลจะลดค่าปรับด้วยเหตุผลนี้

สมาคมผู้พิพากษา Magistrate ได้กำหนดแนวทางการกำหนดอัตราโทษปรับในความผิดแต่ละลักษณะไว้ เพื่อให้ศาลได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดโทษปรับ เพื่อก่อให้เกิดความเหมาะสมในการลงโทษอย่างเสมอภาคและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดแนวทางดังกล่าว

¹⁰ แหล่งเดิม. หน้า 94-96.

ได้มีการปรับปรุงในปี 1993 และพิจารณาจากรายได้ของผู้กระทำความผิดโดยเฉลี่ย ซึ่งมีตัวอย่างของแนวทางการกำหนดโทษปรับไว้ดังนี้

ลักษณะของความผิด	อัตราโทษปรับ
เมาสุราและไม่อาจครองสติได้	90 ปอนด์
ขับรถโดยประมาท	180 ปอนด์
ทำให้เสียทรัพย์	270 ปอนด์
ลักทรัพย์ในร้านค้า	270 ปอนด์
ไม่หยุดเพื่อรายงานเมื่อมีอุบัติเหตุ	360 ปอนด์
ขับรถโดยไม่มีประกันภัย	540 ปอนด์

2) โทษปรับในคดีที่พิจารณาแบบ Indictment โดยศาล Crown Court¹¹ ตามกฎหมายศาล Crown Court มีอำนาจกำหนดโทษปรับได้โดยไม่มีอัตราโทษขั้นสูง (The Criminal Law Act 1977, section 32(1)) นอกจากนี้ ใน PCC(A) 2000, section 3 ไม่ได้จำกัดอำนาจศาล Crown Court ที่จะลงโทษปรับไม่เกินกำหนดเช่นเดียวกับศาล Magistrate หากศาลได้พิจารณาคดี Indictment trial ในคดีที่อาจพิจารณาได้ทั้ง Summary และ Indictment trial อย่างไรก็ตามก็ศาลอาจถูกจำกัดมิให้ลงโทษปรับในเหตุดังนี้

(1) ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษในกระบวนการพิจารณา Indictment ในคดีที่พิจารณาในแบบ Summary ได้ตาม The Criminal Justice Act 1988 section 40

(2) ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษในความผิดเล็กน้อย (minor offence) ตาม The Criminal Justice Act 1988 section 56

(3) ศาล Crown Court ได้พิจารณากลับคำพิพากษาของศาล Magistrate ในคดีที่พิจารณาแบบ Summary ซึ่งศาลได้ยกฟ้องหรือให้ลงโทษโดยชุมชนหรือยกฟ้องโดยมีเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

(4) เมื่อศาลสั่งให้ปรับเพราะมีการอุทธรณ์เกี่ยวกับคำวินิจฉัยในเรื่องที่ตัดสินว่าจำเลยผิดหรืออุทธรณ์ได้แย้งคำวินิจฉัยลงโทษของศาล Magistrate

ต่อมาเมื่อมีการนำ The Criminal Justice Act 2003 มาใช้บังคับ ใน The Criminal Justice Act 2003 Section 162-165 ได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์ของโทษปรับไว้ดังนี้

¹¹ แหล่งเดิม.

มาตรา 162 อำนาจในการบังคับเอาทรัพย์สิน¹²

- (1) ผู้ใดกระทำความผิดก่อนการลงโทษจำคุกศาลอาจลงโทษบังคับเอาทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด
- (2) ศาลmagistrates' courtอาจสั่งให้ลงโทษบังคับเอาทรัพย์สินของผู้นั้นได้แม้ว่าเขาจะไม่มาศาล
- (3) ศาลอาจสั่งให้ผู้นั้นแสดงบัญชีทรัพย์สินเพื่อให้ศาลบังคับ ภายในเวลาที่กำหนดแก่ศาล โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละราย
- (4) ผู้ใดไม่แสดงบัญชีทรัพย์สินดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันควร ศาลอาจสั่งให้ผู้นั้นได้รับโทษปรับในระดับ 3 ของอัตรามาตรฐาน
- (5) ผู้ใดแสดงเอกสารเท็จเกี่ยวกับบัญชีทรัพย์สิน โดย (a) จงใจ (b) ประมาทเลินเล่อ หรือ (c) รู้หรือควรจะรู้ว่าเป็นการแสดงบัญชีทรัพย์สินเท็จ ผู้นั้นต้องได้รับโทษปรับในระดับ 4 ของอัตรามาตรฐาน

¹² Section 162 Powers to order statement as to offender's financial circumstances

- (1) Where an individual has been convicted of an offence, the court may, before sentencing him, make a financial circumstances order with respect to him.
- (2) Where a magistrates' court has been notified in accordance with section 12(4) of the Magistrates' Courts Act 1980 (c. 43) that an individual desires to plead guilty without appearing before the court, the court may make a financial circumstances order with respect to him.
- (3) In this section "a financial circumstances order" means, in relation to any individual, an order requiring him to give to the court, within such period as may be specified in the order, such a statement of his financial circumstances as the court may require.
- (4) An individual who without reasonable excuse fails to comply with a financial circumstances order is liable on summary conviction to a fine not exceeding level 3 on the standard scale.
- (5) If an individual, in furnishing any statement in pursuance of a financial circumstances order—
 - (a) makes a statement which he knows to be false in a material particular,
 - (b) recklessly furnishes a statement which is false in a material particular, or
 - (c) knowingly fails to disclose any material fact,
 he is liable on summary conviction to a fine not exceeding level 4 on the standard scale.
- (6) Proceedings in respect of an offence under subsection (5) may, notwithstanding anything in section 127(1) of the Magistrates' Courts Act 1980 (c. 43) (limitation of time), be commenced at any time within two years from the date of the commission of the offence or within six months from its first discovery by the prosecutor, whichever period expires the earlier.

(6) คำสั่งของศาลดังกล่าวอาจกระทำได้ภายในสองปีนับแต่วันฟ้องหรือภายในหกเดือนนับแต่วันที่อัยการเริ่มดำเนินคดี

มาตรา 163 อำนาจของศาล Crown Court ในการกำหนดโทษปรับ¹³

ผู้ใดกระทำความผิดตามฐานความผิดนอกเหนือจากที่กำหนดโทษปรับไว้ด้วยตัวศาล Crown Court อาจลงโทษปรับมากกว่าอัตรามาตรฐานที่กำหนดก็ได้ และอาจลงโทษปรับอย่างเดียวแทนการลงโทษประการอื่นก็ได้

มาตรา 164 การกำหนดโทษปรับ¹⁴

¹³ Section 163 General power of Crown Court to fine offender convicted on indictment

Where a person is convicted on indictment of any offence, other than an offence for which the sentence is fixed by law or falls to be imposed under section 110(2) or 111(2) of the Sentencing Act or under any of sections 225 to 228 of this Act, the court, if not precluded from sentencing an offender by its exercise of some other power, may impose a fine instead of or in addition to dealing with him in any other way in which the court has power to deal with him, subject however to any enactment requiring the offender to be dealt with in a particular way.

¹⁴ Section 164 Fixing of fines

(1) Before fixing the amount of any fine to be imposed on an offender who is an individual, a court must inquire into his financial circumstances.

(2) The amount of any fine fixed by a court must be such as, in the opinion of the court, reflects the seriousness of the offence.

(3) In fixing the amount of any fine to be imposed on an offender (whether an individual or other person), a court must take into account the circumstances of the case including, among other things, the financial circumstances of the offender so far as they are known, or appear, to the court.

(4) Subsection (3) applies whether taking into account the financial circumstances of the offender has the effect of increasing or reducing the amount of the fine.

(5) Where—

(a) an offender has been convicted in his absence in pursuance of section 11 or 12 of the Magistrates' Courts Act 1980 (c. 43) (non-appearance of accused), or

(b) an offender—

(i) has failed to furnish a statement of his financial circumstances in response to a request which is an official request for the purposes of section 20A of the Criminal Justice Act 1991 (c. 53) (offence of making false statement as to financial circumstances),

(ii) has failed to comply with an order under section 162(1), or

(1) ก่อนการกำหนดโทษปรับ จะต้องพิจารณาถึงสถานะทางการเงินของผู้กระทำความผิดเสียก่อน

(2) จำนวนเงินที่ศาลจะปรับขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล และต้องสอดคล้องความหนักเบาของแต่ละฐานความผิด

(3) การพิจารณากำหนดโทษปรับจากฐานะของผู้กระทำความผิด จะต้องพิจารณาตามเอกสารบัญชีทรัพย์สินที่ผู้นั้นยื่นต่อศาล

(4) เอกสารตามข้อ (3) อาจทำให้โทษปรับเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากอัตรามาตรฐานที่กำหนดก็ได้

(5) เมื่อผู้กระทำความผิด (a) ไม่มาศาลตามหมายเรียก หรือ (b) ไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินต่อศาล ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษปรับแก่ผู้นั้นตามความเหมาะสม โดยไม่ต้องอาศัยการพิจารณาจากบัญชีทรัพย์สินอีก

มาตรา 165 วิธีการลงโทษปรับ¹⁵

(1) ศาลมีอำนาจในการกำหนดโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิด รวมทั้งมาตรการบังคับเอาทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดอย่างอื่นด้วย

(iii) has otherwise failed to co-operate with the court in its inquiry into his financial circumstances,

and the court considers that it has insufficient information to make a proper determination of the financial circumstances of the offender, it may make such determination as it thinks fit.

¹⁵ Section 165 Remission of fines

(1) This section applies where a court has, in fixing the amount of a fine, determined the offender's financial circumstances under section 164(5).

(2) If, on subsequently inquiring into the offender's financial circumstances, the court is satisfied that had it had the results of that inquiry when sentencing the offender it would—

(a) have fixed a smaller amount, or

(b) not have fined him,

it may remit the whole or part of the fine.

(3) Where under this section the court remits the whole or part of a fine after a term of imprisonment has been fixed under section 139 of the Sentencing Act (powers of Crown Court in relation to fines) or section 82(5) of the Magistrates' Courts Act 1980 (magistrates' powers in relation to default) it must reduce the term by the corresponding proportion.

(4) In calculating any reduction required by subsection (3), any fraction of a day is to be ignored.

(2) เมื่อผู้กระทำความผิดได้รับการบังคับเอาทรัพย์สินอยู่แล้ว ศาลจะลงโทษปรับ โดย (a) ปรับจำนวนน้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ หรือ (b) ไม่ลงโทษปรับเลยก็ได้

(3) เมื่อผู้กระทำความผิดต้องโทษจำคุกอยู่แล้ว ศาลจะลงโทษปรับน้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้เพียงใดก็ได้

(4) ในการพิจารณาโทษปรับ จะไม่นำจำนวนวันต้องโทษมาพิจารณาร่วมด้วย

3.1.1.2 การบังคับโทษปรับ

เมื่อศาล Crown Court หรือ Magistrate Court ลงโทษปรับแล้ว โดยหลักผู้ต้องโทษปรับต้องนำเงินมาชำระต่อศาล โดยเงินสดหรือเช็ค อย่างไรก็ตามหากผู้กระทำความผิดเป็นเด็กอายุระหว่าง 10-15 ปี ศาลอาจสั่งให้บิดามารดาชำระค่าปรับแทนได้ หากไม่ได้ชำระต่อศาลในทันทีศาลมีดุลพินิจกำหนดเวลาให้ชำระค่าปรับได้ตามที่เห็นสมควร หากไม่ชำระค่าปรับเลยศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้บังคับค่าปรับจากทรัพย์สินอื่น หรืออาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ (ซึ่งต้องเป็นเพศเดียวกับผู้ต้องโทษปรับ) ค้นตัวผู้ต้องโทษปรับและหากพบเงินในตัวผู้นั้นก็ให้นำมาชำระค่าปรับได้ หรืออาจผ่อนชำระค่าปรับให้กับผู้ต้องโทษปรับได้ และหากบังคับโดยทางอื่นไม่ได้ก็อาจสั่งกักขังแทนค่าปรับแทน ในกรณีที่ศาลอนุญาตให้ผ่อนชำระค่าปรับ โดยทั่วไปศาลจะให้ผ่อนได้ภายใน 12 เดือน แต่มีบางคดีที่ศาลอนุญาตให้ผ่อนชำระค่าปรับเกินกว่า 1 ปีได้ แต่หากพิจารณาว่าจะให้ผ่อนได้นานถึง 2 หรือ 3 ปี จะต้องเป็นกรณีที่เป็นการผิดร้ายแรงซึ่งต้องโทษปรับเป็นจำนวนมาก¹⁶

ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่อาจชำระค่าปรับหรือผ่อนชำระค่าปรับ ศาลมีอำนาจสั่งจำคุกหรือกักขังได้ (Pcc(S)A 2000 section 139(2)) ถ้าผู้นั้นมีอายุกว่า 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ศาลมีอำนาจใช้การกักขังแทนค่าปรับได้จะใช้โทษจำคุกไม่ได้ (PCC(S)A 2000 section 108) ระยะเวลาที่ Crown Court จะกำหนดให้จำคุกหรือกักขังแทนค่าปรับนั้น ต้องมีกำหนดไม่เกินกว่าที่ (PCC(S)A 2000 section 139(4)) กำหนด ดังนี้¹⁷

จำนวนโทษปรับ	ระยะเวลาขึ้นสูง
ไม่เกิน 200 ปอนด์	7 วัน
เกิน 200 แต่ไม่เกิน 500 ปอนด์	14 วัน
เกิน 500 แต่ไม่เกิน 1,000 ปอนด์	28 วัน
เกิน 1,000 แต่ไม่เกิน 2,500 ปอนด์	45 วัน
เกิน 2,500 แต่ไม่เกิน 5,000 ปอนด์	3 เดือน

¹⁶ Martin Wasik. (2001). *Emmins on Sentencing*. p. 213. (อ้างถึงใน สกูลรัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์, 2552, หน้า 53-54).

¹⁷ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 97.

เกิน 5,000 แต่ไม่เกิน 10,000 ปอนด์	6 เดือน
เกิน 10,000 แต่ไม่เกิน 20,000 ปอนด์	12 เดือน
เกิน 20,000 แต่ไม่เกิน 50,000 ปอนด์	18 เดือน
เกิน 50,000 แต่ไม่เกิน 100,000 ปอนด์	2 ปี
เกิน 100,000 แต่ไม่เกิน 250,000 ปอนด์	3 ปี
เกิน 250,000 แต่ไม่เกิน 1,000,000 ปอนด์	5 ปี
เกิน 1,000,000 ปอนด์	10 ปี

มาตรการที่กำหนดไว้ใน The Criminal Justice Act 2003 (CJA 2003) เกี่ยวกับการกำหนดโทษปรับนั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงหลักการเดิม แต่มีการปรับปรุงวิธีการบังคับค่าปรับในกรณีที่ผู้นั้นไม่มีเงินเสียค่าปรับหรือหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 300-301 ซึ่งใช้กับการชำระค่าปรับทั้งศาล Magistrate และศาล Crown Court ที่จะใช้ไม่ใช้การลงโทษจำคุกแทนค่าปรับโดยอาจออกคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้¹⁸

1) ศาลสั่งให้ทำงานบริการโดยไม่จ่ายค่าตอบแทนตามมาตรา 199 ของ CJA 2003 หรือสั่งห้ามออกนอกสถานที่ Curfew order ตามมาตรา 204 แทนการชำระค่าปรับ หรืออาจขยายเวลาในการชำระค่าปรับให้แก่ผู้กระทำความผิดได้ในเวลาที่คาดว่าเขาจะมีเงินที่จะชำระได้หรือใช้ผ่อนชำระค่าปรับ

2) ในกรณีที่มิได้สั่งให้ทำงานโดยไม่จ่ายค่าตอบแทนหรือการสั่งห้ามออกนอกสถานที่แล้วหากผู้นั้นฝ่าฝืนการบังคับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ใน Schedule 8, 9, 10

3) ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถตาม The Road Traffic Act 1988

สำหรับหลักเกณฑ์การคำนวณจำนวนวันที่ทำงานหรือวันที่ถูกห้ามออกนอกสถานที่จะเทียบกับจำนวนค่าปรับในอัตราเท่าใด กำหนดไว้ใน Schedule 31 ดังนี้

(1) จำนวนวันที่ศาลจะสั่งให้ทำงานโดยไม่จ่ายค่าแรง ต้องไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง โดยมีเกณฑ์ให้ทำงานโดยไม่จ่ายค่าแรง ไม่เกินกำหนดดังนี้

จำนวนโทษปรับ	ชั่วโมงที่ทำงาน
ไม่เกิน 200 ปอนด์	40 ชั่วโมง
เกิน 200 แต่ไม่เกิน 500 ปอนด์	60 ชั่วโมง
เกิน 500 ปอนด์ขึ้นไป	100 ชั่วโมง

¹⁸ แหล่งเดิม. หน้า 98.

(2) ในกรณีที่สั่งห้ามออกนอกสถานที่แทนการชำระค่าปรับ มีเกณฑ์คำนวณ ดังนี้

จำนวนโทษปรับ	ระยะเวลาขั้นสูง
ไม่เกิน 200 ปอนด์	20 วัน
เกิน 200 แต่ไม่เกิน 500 ปอนด์	30 วัน
เกิน 500 แต่ไม่เกิน 1,000 ปอนด์	60 วัน
เกิน 1,000 แต่ไม่เกิน 2,000 ปอนด์	90 วัน
เกิน 2,500 ปอนด์ ขึ้นไป	180 วัน ¹⁹

3.1.1.3 การใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษปรับ

ในอังกฤษมีการใช้มาตรการลงโทษทางสังคม (Community Penalties) กับผู้กระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูและจิตใจของผู้กระทำความผิดโดยการกำหนดให้ทำงานบริการแก่สังคมและชุมชน ซึ่งอังกฤษเป็นประเทศแรกที่น่าเอารูปแบบการให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมมาใช้ ทั้งนี้เพราะในปี ค.ศ. 1972 รัฐสภาอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายให้อำนาจศาลใช้วิธีการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมและจิตใจผู้กระทำความผิดโดยสั่งให้ทำงานบริการแก่สังคมหรือชุมชน เหตุผลก็เนื่องมาจากในขณะนั้นอังกฤษและเวลส์ต้องเผชิญกับปัญหานักโทษล้นคุกจากการสำรวจข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย (Home Office)²⁰ พบว่า 1 ใน 3 ของผู้ต้องขังบนเรือนจำเป็นผู้กระทำความผิดอาญาประเภทลหุโทษหรือความผิดเล็กน้อยที่ต้องรับโทษจำคุกในระยะสั้น

อย่างไรก็ตามเมื่อคำนึงถึงความเหมาะสมและผลกระทบจากการจำคุกระยะสั้นที่ไม่มีประสิทธิภาพในการที่จะยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นอีก กล่าวคือประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ต้องโทษจำคุกระยะสั้นที่เป็นผู้ใหญ่จะหวนกลับไปกระทำความผิดขึ้นอีกภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี หลังจากพ้นโทษไปแล้ว ซึ่งรัฐเองก็ต้องสูญเสียงบประมาณไปเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะควบคุมคนเหล่านี้ไว้ในเรือนจำ ในที่สุดคณะกรรมการที่ปรึกษาระบบการลงโทษ (The Adversary Council on The penal System) ได้พยายามหาทางเลือกอื่นที่เหมาะสมแทนการลงโทษจำคุกในเรือนจำและวิธีการหนึ่งก็คือการสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม (Community Service by Order) โดยเชื่อว่ามาตรการดังกล่าวจะช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้ในที่สุด

¹⁹ แหล่งเดิม.

²⁰ Home Office (กระทรวงมหาดไทย) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลมีหน้าที่ควบคุมการบริหารส่วนท้องถิ่น ดำรงและหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ ในอังกฤษและเวลส์ โดยรัฐมนตรีมหาดไทยเรียกว่า Home Secretary หรือ Secretary of States for Home Affairs เป็นผู้บริหารสูงสุด

มาตรการทำงานบริการสังคมในระยะแรกอังกฤษได้นำมาทดลองใช้ใน 5 เขตพื้นที่ ได้แก่ เมืองลอนดอน (London) เมืองนอตติงแฮม (Nottinghamshire) เมืองเดอร์แฮม (Durham) เมืองเคนท์ (Kent) เมืองแลนคาเชียร์ (Lancashire) เมื่อประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหานักโทษล้นเรือนจำ จึงได้มีการขยายการบังคับใช้ไปสู่เมืองต่างๆ ของอังกฤษ

“การทำงานบริการสังคม” หมายถึง การให้ผู้กระทำความผิดทำงานที่เป็นการให้บริการแก่สังคม ชุมชน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งเงื่อนไขการทำงานบริการสังคม มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (rehabilitation) การทำงานที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคมจะมีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกของผู้กระทำความผิดให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถและทักษะในการทำงาน

2) เพื่อชดเชยความผิดที่ได้กระทำ (restitution) เป็นการชดเชยความผิดที่เขาได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้ชดเชยบรรเทาความเสียหาย

3) เพื่อเป็นการชดเชยความเสียหาย (reparation)

4) เพื่อเป็นการลงโทษ (punishment) ด้วยการจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคล เพื่อให้ใช้เวลาในการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขการควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิด สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำมาตรการบริการสังคมมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่สำคัญมีอยู่สองฉบับ คือ

1) พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจศาลอาญา ค.ศ. 1973 (The Power of Criminal Courts Act 1973) เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจศาลอาญาในการจัดให้ผู้กระทำความผิดซึ่งถูกศาลสั่งคุมประพฤติให้ทำงานบริการสังคมหรืองานสาธารณประโยชน์ให้กับชุมชนหรือสังคมโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน โดยมีหลักการสำคัญคือ

เมื่อนักลที่มีอายุ 16 ปี หรือกว่า 16 ปีถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดอาญา ก่อนที่ศาลจะทำคำพิพากษา ศาลจะให้จำเลยทำงานบริการสังคม ซึ่งเป็นคำสั่งให้จำเลยทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ จำนวนชั่วโมงที่บุคคลจะต้องทำงานบริการสังคมตามคำสั่งศาลจะมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง และไม่เกิน 240 ชั่วโมง

ศาลจะไม่ทำคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคม เว้นแต่ศาลจะได้ไต่สวนและรับฟังความเห็นจากเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ (Probation officer) ว่าจำเลยเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่จะทำงานบริการสังคมภายใต้คำสั่งศาลได้ และศาลจะไม่ทำคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคม เว้นแต่ ความจะปรากฏเป็นที่พอใจแก่ศาลว่าจำเลยสามารถทำงานบริการสังคมภายใต้การสั่งการของเจ้าหน้าที่ โดยศาลจะกำหนดให้จำเลยทำงานบริการสังคมในบริการ ใกล้ที่พักอาศัย หรือใกล้ภูมิลำเนาของจำเลย

เมื่อศาลทำคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคมในความผิดตั้งแต่ 2 ฐานความผิดขึ้นไปซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดจริงในฐานความผิดที่ฟ้องต่อศาล ศาลอาจกำหนดจำนวนชั่วโมงทำงานให้จำเลยโดยชั่วโมงที่ให้จำเลยทำงานจะต้องสอดคล้องกับคำสั่งศาลและจำนวนชั่วโมงทำงานบริการสังคมที่ศาลสั่ง เมื่อรวมกันแล้วจะต้องไม่เกิน 240 ชั่วโมง

ก่อนที่ศาลจะทำคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคม ศาลต้องอธิบายให้จำเลยฟังในเรื่องดังต่อไปนี้

- (ก) วัตถุประสงค์และผลของคำสั่ง โดยเฉพาะสิ่งที่ต้องทำตามคำสั่ง
- (ข) ผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล และศาลมีอำนาจในการตรวจสอบคำสั่งว่าจำเลยได้ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่หรือเจ้าหน้าที่ดูแลการทำงานของจำเลยหรือไม่

งานที่กำหนดให้จำเลยทำงานเพื่อบริการสังคมจะต้องเป็นงานที่ทำเสร็จภายในระยะเวลา 12 เดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งและคำสั่งดังกล่าวจะมีผลบังคับจนกว่าจำเลยได้ทำงานบริการสังคมจนครบตามที่ศาลกำหนด เว้นแต่จะมีการยกเลิกคำสั่งศาล และคำสั่งทำงานบริการสังคมต้องไม่ขัดกับหลักของศาสนา และไม่ขัดกับเวลาทำงานปกติที่จะเลยทำงานหรือไปโรงเรียนหรืออยู่สถาบันการศึกษา

2) พระราชบัญญัติการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม ค.ศ. 1972 (Criminal Justice Act 1972) เป็นกฎหมายที่วางแนวปฏิบัติสำหรับศาลและกระทรวงมหาดไทย (Home Office)

สำหรับระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภายใต้โครงการบริการสังคมผู้รับผิดชอบคือ “Secretary of State” โดยจะมีอำนาจตราพระราชกำหนด กฎ และระเบียบ สำหรับการปฏิบัติงาน และจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการ สังคม ส่วนหลักเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ที่มีสิทธิได้รับเลือกให้ทำงานบริการสังคมนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดอำนาจศาลอาญามาตรา 14(1) คือ

(ก) จะต้องเป็นผู้กระทำความผิดที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปีบริบูรณ์ และต้องคำพิพากษาของศาลให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการกำหนดโทษ และศาลเห็นสมควรให้จำเลยทำงานบริการสังคมแทนการลงโทษจำคุก

(ข) ต้องสอบถามความยินยอมจากผู้กระทำความผิด

ในการใช้มาตรการทำงานบริการสังคมของอังกฤษนั้นต้องเป็นคดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยและเป็นโทษจำคุกในคดีเล็กน้อย (Minor Offences) ทั้งนี้ ศาลจะสั่งให้คุมประพฤติจำเลยด้วยหรือไม่ก็ได้ ศาลจะนำวิธีการทำงานบริการสังคมแทนการลงโทษจำคุกมาใช้ได้โดยไม่ผูกติดกับเงื่อนไขการคุมความประพฤติ กล่าวคือศาลอาจจะสั่งให้ทำงานบริการสังคมได้เลยหรืออาจสั่งให้คุมประพฤติจำเลยโดยศาลจะกำหนดเงื่อนไขการลงโทษด้วยการทำงานบริการสังคมควบคู่ไปด้วยและถือว่าเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการคุมความประพฤติก็ได้

มาตรการบริการสังคมเป็นมาตรการที่ให้อำนาจศาลในการจัดให้ผู้กระทำความผิดที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ซึ่งศาลสั่งให้คุมประพฤติ ให้ทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์แก่ชุมชนหรือสังคม โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง และไม่เกิน 240 ชั่วโมงและจะต้องทำงานให้เสร็จสิ้นภายใน 12 เดือน²¹ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะต้องโทษตามคำพิพากษาให้จำคุกหรือไม่ก็ตาม²²

คำสั่งให้ทำงานบริการสังคมในส่วนที่เกี่ยวกับค่าปรับนั้น นับแต่วันที่ศาล Magistrate มีคำสั่งออกหมายให้จำคุกจำเลยซึ่งผิดนัดชำระค่าปรับ ศาลอาจมีคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคมแทนที่การสั่งจำคุกจำเลยได้ คำสั่งให้จะเลยทำงานบริการสังคมจะสิ้นสุดไปเมื่อจำเลยนำเงินก่อนมาชำระค่าปรับให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจรับเงินค่าปรับจนครบ แต่ถ้าจำเลยชำระเงินค่าปรับบางส่วนจะต้องลดจำนวนชั่วโมงที่จำเลยต้องทำงานลงไปตามอัตราส่วนและศาลจะออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษปรับอยู่ภายใต้การสอดส่องดูแลควบคุมความประพฤติโดยบุคคลที่ศาลกำหนดคือพนักงานคุมประพฤติ²³

โดยที่ก่อนมีคำสั่งให้ทำงานบริการสังคม ศาลจะต้องอธิบายให้ผู้กระทำความผิดทราบถึงกรณีดังนี้ด้วย

- (1) อธิบายถึงวัตถุประสงค์และผลรวมทั้งเงื่อนไขของคำสั่งดังกล่าว
- (2) ผลที่เกิดขึ้นในภายหลังหากผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว
- (3) ศาลมีอำนาจทบทวนคำสั่งที่ได้สั่งไปแล้วตามคำขอของผู้กระทำความผิดหรือเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

เดิมการทำงานบริการสังคมตามคำสั่งศาลจะต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยต่อมาหลักความยินยอมดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดย The Crime (sentence) Act 1997 section 38(2)(b) ทำให้ในปัจจุบันศาลไม่ต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยในการทำคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมและไม่ว่าศาลใดจะเป็นผู้ออกคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคม กระบวนการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งศาลจะดำเนินการโดยศาล Magistrate ที่จำเลยมีภูมิลำเนา และจำเลยมีหน้าที่ต้องทำงานบริการสังคมในเมืองที่จำเลยมีภูมิลำเนา ถ้าจำเลยได้รับคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมแล้วละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล พนักงานคุมประพฤติจะรายงานศาลทราบเพื่อให้ศาลออกหมายเรียกผู้กระทำความผิดมาชี้แจงต่อศาล²⁴

²¹ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 98.

²² Section 14(I) the Power of Criminal Courts Act 1973.

²³ กรกฎ ทองชะโชค.(2547). การใช้มาตรการอื่นก่อนการลงโทษกักขังแทนค่าปรับ. หน้า 40.

²⁴ แหล่งเดิม. หน้า 41.

เมื่อศาล Crown Court หรือ Magistrate Court กำหนดค่าปรับแล้ว การบังคับค่าปรับเป็นหน้าที่ของศาล Magistrate กล่าวคือถ้าศาลที่กำหนดอัตราค่าปรับคือศาล Magistrate การบังคับเรียกค่าปรับอยู่ในความรับผิดชอบของศาล Magistrate ที่ออกคำสั่งปรับนั้นและถ้าศาลที่กำหนดค่าปรับคือศาล Crown Court หน้าที่บังคับการให้เป็นไปตามโทษปรับเป็นของศาล magistrate ที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในเขตศาลนั้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่นอกเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจบังคับโทษปรับ คำสั่งศาลนั้นอาจโอนไปยังศาลท้องถิ่นที่ผู้กระทำความผิดอยู่ได้²⁵ ศาลอาจอนุญาตให้ระยะเวลาการชำระค่าปรับได้หรือกำหนดให้ผู้กระทำความผิดแบ่งชำระปรับเป็นงวดก็ได้²⁶

โทษปรับ หรือโทษที่ให้ชดใช้ค่าเสียหาย หรือริบทรัพย์ กฎหมายอังกฤษ มีแนวโน้มที่เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการปรับและมีการเปลี่ยนแปลงมาตรการบังคับโทษปรับ จากเดิมที่ให้จำคุกแทนค่าปรับเป็นการให้ทำงานบริการสังคม หรือทำงานแทน ซึ่งทำให้ไม่ต้องถูกจำคุก เพราะเหตุไม่มีเงินเสียค่าปรับ ส่วนการกำหนดโทษปรับที่ไม่ใช่โทษปรับที่กำหนดไว้เป็นระวางโทษปรับในความผิด summary ศาลมีอำนาจกำหนดโทษปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดประกอบ แต่ไม่ถึงขั้นปรับ แบบ day fine ซึ่งใช้ในกฎหมายเยอรมัน

3.1.1.4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับที่ใช้ในอังกฤษ ก็คือ การให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม (community order) ซึ่งถือเป็นมาตรการอื่นแทนการลงโทษปรับและถือเป็นมาตรการทางสังคมประการหนึ่ง ซึ่งอังกฤษนำมาใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมและจิตใจของผู้กระทำความผิดโดยการผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมและชุมชนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งปัจจุบันกฎหมายอังกฤษเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการปรับ และมีการเปลี่ยนแปลงมาตรการบังคับโทษปรับมาเป็นผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม โดยศาลสามารถสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคมได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยอีก และไม่ว่าศาลใดจะเป็นผู้ออกคำสั่งให้ทำงานบริการสังคม กระบวนการบังคับตามคำสั่งศาลจะดำเนินการ โดยศาลแขวงที่จำเลยมีภูมิลำเนา และจำเลยก็มีหน้าที่ทำงานบริการสังคมในเมืองที่จำเลยมีภูมิลำเนา ถ้าบุคคลได้รับคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมแล้ว ละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล เจ้าหน้าที่คุมประพฤติจะส่งข้อมูลของบุคคลดังกล่าว ไปยังศาลแขวงที่มีเขตอำนาจเหนือบุคคลนั้น

²⁵ Peter Hungerford. (1995). *Criminal Litigation & Sentencing*. p.354.(อ้างถึงใน สฤตรัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์, 552 หน้า 58).

²⁶ Section 75 of the Magistrates' Courts Act 1980.

เพื่อให้ศาลออกหมายเรียกผู้กระทำความผิดมาชี้แจงต่อศาล เมื่อผู้กระทำความผิดมาศาล ศาลจะถามว่าเขาจะทำตามหรือปฏิเสธไม่ทำตามคำสั่งศาล ถ้าผู้กระทำความผิดปฏิเสธข้อกล่าวหาศาลทำได้เพียงตัดสินว่าบุคคลนั้นละเมิดต่อศาล

สำหรับการกำหนดประเภทของงานที่ถือเป็นงานบริการสังคมนั้น ศาลจะกำหนดโดยคำนึงถึงสถานภาพ การทำงาน ความถนัด ประสบการณ์ คุณสมบัติ และความสนใจ ซึ่งมักจะเป็นการทำงานร่วมกันกับส่วนสังคมสงเคราะห์ และในคำสั่งให้ทำงานบริการสังคม ศาลมักจะกำหนดเขตพื้นที่ทำงานบริการสังคมในเขตที่อยู่อาศัยหรือคาดว่าจะอาศัย และส่งสำเนาคำสั่งศาลให้พนักงานคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบคำสั่งศาล ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดมีหน้าที่รายงานการทำงานให้พนักงานคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับระยะเวลาการทำงาน สถานที่ทำงาน การทำงาน และหากย้ายที่อยู่จะต้องแจ้งให้พนักงานคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบทันทีเช่นกัน เพื่อความสะดวกในการติดตามผลของการทำงานบริการสังคม อย่างไรก็ตาม หากสามารถแสดงให้เห็นและไว้วางใจได้ว่าสามารถทำงานได้ด้วยตนเอง ศาลก็อาจพิจารณาให้ทำงานตามความเหมาะสมได้

3.1.2 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา ถือเป็นประเทศที่มีการบังคับใช้โทษปรับทั้งในชั้นก่อนการพิจารณาของศาล (Pre-Sentence) และหลังการพิจารณาของศาล (Post-Sentenced) และภายใต้ชั้นก่อนการพิจารณาของศาล แบ่งออกเป็น การลงโทษปรับก่อนคดีขึ้นสู่ศาล (Pre-Court Fine) และการลงโทษปรับระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล และมาตรการโทษปรับของสหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นวิธีการลงโทษที่มีประโยชน์ เนื่องจากเป็นการลดปริมาณคดีในชั้นศาลและลดจำนวนผู้ต้องขังที่ต้องเข้าทัณฑสถานของรัฐได้ และสามารถลดความแออัดของเรือนจำของรัฐได้มาก โดยส่วนใหญ่โทษปรับในสหรัฐอเมริกามักจะบังคับใช้กับฐานความผิดที่ถือว่าเป็นความผิดเล็กน้อย (Misdemeanors) และความผิดที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจ (Economic Crimes) เช่น ความผิดเกี่ยวกับ Antitrust ส่วนในความผิดที่เป็นอาชญากรรมระดับปานกลาง (Felony) กับอาชญากรรมอุกฉกรรจ์ (Treasons) นั้นพบว่าไม่นิยมบังคับใช้โทษปรับ แต่จะใช้โทษอย่างอื่น เช่น ประหารชีวิต (Capital Punishment) จำคุก (Imprisonment) หรือกักขัง (Incarceration) มากกว่า

3.1.2.1 การกำหนดโทษปรับ

การบังคับใช้โทษของสหรัฐอเมริกาอยู่ภายใต้กฎหมายสหรัฐ คือ US Code Title 18 ในส่วนของ Sentence โดยหลักทั่วไปในการบังคับใช้ตาม US Code นั้น จะใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายสหรัฐเว้นแต่การกระทำความผิดที่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทหาร (Uniform Code of Military Justice) และกรณีการกระทำของรัฐสภาที่ใช้บังคับเฉพาะแต่ใน District of Columbia ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ²⁷ โดยได้แยกการกำหนดโทษออกเป็นโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งโทษปรับและคุมประพฤติเป็นโทษที่ลงได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ส่วนโทษจำคุกลงได้เฉพาะกับผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น

วิธีการบังคับโทษปรับในสหรัฐอเมริกา ได้รับการบัญญัติไว้ใน Title 18 Part II Chapter 227 Subchapter C Section 3571 โดยมีเงื่อนไขในการกำหนดค่าปรับตามมาตราดังกล่าวดังต่อไปนี้

(a) โทษปรับจะสามารถใช้ได้ต่อเมื่อจำเลยได้รับการพิพากษาว่ามีความผิดในฐานความผิดฐานใดฐานหนึ่งและได้รับการพิพากษาให้ได้รับโทษปรับ

(b) การปรับเป็นรายบุคคล (Individual) ให้เป็นไปตามอัตราดังต่อไปนี้²⁸

²⁷ 18 U.S.C. Section 3551 (a) In General.-

Except as otherwise specifically provided, a defendant who has been found guilty of an offense described in any Federal statute, including sections 13 and 1153 of this title, other than an Act of Congress applicable exclusively in the District of Columbia or the Uniform Code of Military Justice, shall be sentenced in accordance with the provisions of the chapter so as to achieve the purposes set forth in subparagraphs (A) through (D) of section 3553(a)(2) to the extent that they are applicable in light of all the circumstances of the case.

²⁸ Section 3571. Sentence of fine

(a) In General.— A defendant who has been found guilty of an offense may be sentenced to pay a fine.

(b) Fines for Individuals.— Except as provided in subsection (e) of this section, an individual who has been found guilty of an offense may be fined not more than the greatest of—

- (1) the amount specified in the law setting forth the offense;
- (2) the applicable amount under subsection (d) of this section;
- (3) for a felony, not more than \$250,000;
- (4) for a misdemeanor resulting in death, not more than \$250,000;
- (5) for a Class A misdemeanor that does not result in death, not more than \$100,000;
- (6) for a Class B or C misdemeanor that does not result in death, not more than \$5,000; or
- (7) for an infraction, not more than \$5,000.

- (1) ให้ปรับตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎหมายโดยเฉพาะ
- (2) สำหรับความผิดอาญาระดับปานกลาง (Felony) จะต้องปรับไม่เกิน 250,000 เหรียญสหรัฐ
- (3) ความผิดอาญาระดับเล็กน้อย (Misdemeanors) ที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ปรับไม่เกิน 250,000 เหรียญสหรัฐ
- (4) ความผิดอาญาระดับเล็กน้อยที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ปรับไม่เกิน 100,000 เหรียญ
- (5) ความผิดอาญาระดับเล็กน้อยที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือเสรีภาพ ให้ปรับไม่เกิน 5,000 เหรียญ
- (c) การปรับเป็นรายองค์กร (Organization) ให้เป็นไปตามอัตราต่อไปนี้²⁹
 - (1) ให้ปรับตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎหมายโดยเฉพาะ
 - (2) สำหรับความผิดอาญาระดับปานกลาง (Felony) จะต้องปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ
 - (3) ความผิดอาญาระดับเล็กน้อย (Misdemeanors) ที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ
 - (4) ความผิดอาญาระดับเล็กน้อยที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ปรับไม่เกิน 200,000 เหรียญ
 - (5) ความผิดอาญาระดับเล็กน้อยที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือเสรีภาพ ให้ปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญ

²⁹ (c) Fines for Organizations.— Except as provided in subsection (e) of this section, an organization that has been found guilty of an offense may be fined not more than the greatest of—

- (1) the amount specified in the law setting forth the offense;
- (2) the applicable amount under subsection (d) of this section;
- (3) for a felony, not more than \$500,000;
- (4) for a misdemeanor resulting in death, not more than \$500,000;
- (5) for a Class A misdemeanor that does not result in death, not more than \$200,000;
- (6) for a Class B or C misdemeanor that does not result in death, not more than \$10,000; and
- (7) for an infraction, not more than \$10,000.

(d) กระบวนการปรับแบบทางเลือกโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ได้และความเสียหายที่เกิดขึ้น (Alternative Fine Based on Gain or Loss³⁰) เมื่อจำเลยได้รับผลกำไรจากการกระทำความผิดหรือการกระทำความผิดนั้นทำให้ผู้อื่นนอกจากโจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยจะต้องได้รับการบังคับโทษปรับที่หนักขึ้น กล่าวคือ ต้องได้รับโทษปรับเป็นมูลค่าสองเท่าของผลประโยชน์ที่ได้ หรือสองเท่าของความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากโจทก์ผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี

(e) อย่างไรก็ตาม กรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายยกเว้นโทษปรับหรือปรับน้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ปกติ ให้ใช้บังคับโทษปรับตามนั้น และผู้กระทำความผิดจะได้รับการบังคับโทษปรับสูงกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไม่ได้³¹

ส่วนใน Title 28 Part IV Chapter 85 Section 1355 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการบังคับโทษปรับโทษประการอื่น และการบังคับทรัพย์สินว่า หน่วยงานที่สามารถวินิจฉัยลงโทษปรับ โทษประการอื่น และการบังคับอาากับทรัพย์สิน ได้แก่ ศาลประจำเขต (District Court)³²

ทั้งนี้ การกำหนดโทษปรับในสหรัฐอเมริกาใช้รูปแบบการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว (Fixed Sum System) เนื่องจากตาม US Code Title 18 ได้กำหนดอัตราค่าปรับในความผิดต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ศาลได้พิจารณากำหนดโทษปรับได้ไม่เกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งศาลจะพิจารณากำหนดจำนวนค่าปรับ เวลาชำระค่าปรับและวิธีการชำระค่าปรับ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ดังนี้³³

³⁰ (d) Alternative Fine Based on Gain or Loss.— If any person derives pecuniary gain from the offense, or if the offense results in pecuniary loss to a person other than the defendant, the defendant may be fined not more than the greater of twice the gross gain or twice the gross loss, unless imposition of a fine under this subsection would unduly complicate or prolong the sentencing process.

³¹ (e) Special Rule for Lower Fine Specified in Substantive Provision.— If a law setting forth an offense specifies no fine or a fine that is lower than the fine otherwise applicable under this section and such law, by specific reference, exempts the offense from the applicability of the fine otherwise applicable under this section, the defendant may not be fined more than the amount specified in the law setting forth the offense.

³² Section 1355. Fine, penalty or forfeiture

(a) The district courts shall have original jurisdiction, exclusive of the courts of the States, of any action or proceeding for the recovery or enforcement of any fine, penalty, or forfeiture, pecuniary or otherwise, incurred under any Act of Congress, except matters within the jurisdiction of the Court of International Trade under section 1582 of this title.

³³ US Code Title 18 Section 3572.

- 1) รายได้ ความสามารถในการหารายได้ และแหล่งเงินได้ของจำเลย
- 2) ภาระที่เกิดจากค่าปรับที่มีต่อจำเลย บุคคลซึ่งต้องพึ่งพาจำเลยด้านการเงินหรือบุคคลอื่นใด (รวมทั้งรัฐ) ที่ต้องรับผิดชอบต่อสวัสดิการของบุคคลซึ่งต้องพึ่งพาจำเลยด้านการเงิน รวมทั้งภาระที่เกิดจากการลงโทษที่เป็นทางเลือกอื่น
- 3) การสูญเสียทางการเงินที่เกิดจากผู้อื่นอันเนื่องมาจากความผิดนั้น
- 4) มีการออกคำสั่งให้คืนทรัพย์สิน หรือมีการคืนทรัพย์สินหรือไม่ รวมทั้งจำนวนทรัพย์สินที่คืนด้วย
- 5) ความจำเป็นในการยึดคืนทรัพย์สินที่จำเลยได้มาจากการกระทำความผิดนั้น
- 6) ค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะรัฐจะต้องเสียไป (พิจารณาประกอบกับการลงโทษจำคุก การปล่อยตัว และการคุมประพฤติ)
- 7) จำเลยสามารถผลักภาระเรื่องค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้บริโภครหรือบุคคลอื่นใดได้หรือไม่
- 8) หากจำเลยเป็นนิติบุคคลต้องพิจารณาถึงขนาดของนิติบุคคลและมาตรการที่ออกโดยนิติบุคคลเพื่อลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ กรรมการลูกจ้าง หรือตัวแทนของนิติบุคคลที่รับผิดชอบต่อความผิดนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นขึ้นอีก

3.1.2.2 การบังคับโทษปรับ

สำหรับการลงโทษปรับบุคคลธรรมดา นั้น จะมีตารางกำหนดโทษปรับ (Fine Table) ตามระดับความร้ายแรงของความผิด โดยจำแนกออกเป็นชั้นของโทษปรับทั้งสิ้น 16 ชั้น ดังนี้³⁴

(1) ระดับ 3 ลงมา	ขั้นต่ำ \$ 100	ขั้นสูง \$ 5,000
(2) ระดับ 4-5	ขั้นต่ำ \$ 250	ขั้นสูง \$ 5,000
(3) ระดับ 6-7	ขั้นต่ำ \$ 500	ขั้นสูง \$ 5,000
(4) ระดับ 8-9	ขั้นต่ำ \$ 1,000	ขั้นสูง \$ 10,000
(5) ระดับ 10-11	ขั้นต่ำ \$ 2,000	ขั้นสูง \$ 20,000
(6) ระดับ 12-13	ขั้นต่ำ \$ 3,000	ขั้นสูง \$ 30,000
(7) ระดับ 14-15	ขั้นต่ำ \$ 4,000	ขั้นสูง \$ 40,000
(8) ระดับ 16-17	ขั้นต่ำ \$ 5,000	ขั้นสูง \$ 50,000
(9) ระดับ 18-19	ขั้นต่ำ \$ 6,000	ขั้นสูง \$ 60,000
(10) ระดับ 20-22	ขั้นต่ำ \$ 7,500	ขั้นสูง \$ 75,000
(11) ระดับ 23-25	ขั้นต่ำ \$ 10,000	ขั้นสูง \$ 100,000

³⁴ United States Sentencing Commission Guidelines Manual. (November 2001). p.360.
(อ้างถึงใน วรรค์ ใจหาญ และคณะ, 2549, หน้า 124-125).

(12) ระดับ 26-28	ขั้นต่ำ \$ 12,500	ขั้นสูง \$ 125,000
(13) ระดับ 29-31	ขั้นต่ำ \$ 15,000	ขั้นสูง \$ 150,000
(14) ระดับ 32-34	ขั้นต่ำ \$ 17,500	ขั้นสูง \$ 175,000
(15) ระดับ 35-37	ขั้นต่ำ \$ 20,000	ขั้นสูง \$ 200,000
(16) ระดับ 38 ขึ้นไป	ขั้นต่ำ \$ 25,000	ขั้นสูง \$ 250,000

ไม่ว่ากรณีใดหากคำพิพากษาลงโทษปรับได้ถูกระงับไว้ ศาลอาจพิจารณาออกคำสั่งให้จำเลยวางหลักประกันต่างๆ ดังนี้³⁵

- 1) กำหนดให้จำเลยฝากเงินค่าปรับที่ถึงกำหนดไว้ที่ฝ่ายทะเบียนของศาล หรือ
- 2) กำหนดให้จำเลยออกพันธบัตรหรือหลักประกันอื่นเพื่อเป็นประกันต่อการชำระค่าปรับ หรือ
- 3) ห้ามมิให้จำเลยใช้หรือจำเลยโอนทรัพย์สิน

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นการบังคับใช้โทษปรับในสหรัฐอเมริกายังมีวิธีการเยียวยาให้แก่จำเลยที่ไม่อาจชำระค่าปรับได้หลังจากที่ได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่แล้ว โดยศาลอาจกระทำได้ดังต่อไปนี้

1) ยกหนี้ให้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของค่าปรับที่ยังมิได้ชำระต่อศาล รวมทั้งดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ

2) เลื่อนการชำระค่าปรับออกไป

3) ขยายเวลาจากที่กำหนดหรือจากตารางผ่อนชำระที่ศาลกำหนดไว้ที่แรก

หากเป็นกรณีที่จำเลยมีเจตนาไม่ชำระค่าปรับ ศาลจะมีคำสั่งให้ชำระค่าปรับเพิ่มเติม โดยกำหนดค่าปรับได้ไม่เกิน 2 เท่าของจำนวนค่าปรับที่ยังคงค้างชำระอยู่ หรือไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือศาลอาจลงโทษจำคุกจำเลย แต่ทั้งนี้ไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับทั้งจำคุก³⁶

จากรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกามีหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้โทษปรับตามที่กำหนดใน Model Penal Code ซึ่งบัญญัติโดยสถาบันกฎหมายอเมริกา (The American Law Institute) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การลงโทษปรับที่เหมาะสม จำเป็นต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและพฤติการณ์ของอาชญากรรม ตลอดจนประวัติและลักษณะนิสัยของจำเลยประกอบด้วย เพื่อบ่งชี้ว่าการลงโทษปรับมีประสิทธิผลเพียงพอต่อการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นในสังคมได้เพียงใด

³⁵ US Code Title 18 Section 3572 (g).

³⁶ Us Code Title 18 Section 3573.

2) การลงโทษปรับเพิ่มเติมโดยควบคู่ไปกับการลงโทษจำคุกหรือการคุมประพฤติเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง เว้นแต่ในกรณีที่จำเลยมีเจตนามุ่งแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงินจากการประกอบอาชญากรรมนั้น หรือเป็นกรณีที่ศาลมุ่งประสงค์จะใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อปราบปรามหรือยับยั้งอาชญากรรมและแก้ไขที่ตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง

3) การลงโทษปรับจะต้องคำนึงถึงหลักความสามารถในการชำระค่าปรับของจำเลยและโทษปรับนั้นจะต้องไม่เป็นการปิดกั้นจำเลยจากการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม

4) การกำหนดจำนวนเงินค่าปรับและวิธีการชำระค่าปรับ ศาลจะต้องคำนึงถึงฐานะและความเป็นอยู่ของจำเลยประกอบด้วย

5) รัฐจะต้องให้ประโยชน์แก่จำเลยผู้ที่มีความตั้งใจจริงที่จะชำระค่าปรับ โดยการผ่อนปรนกฎระเบียบบางข้อ และลงโทษผู้ซึ่งใจไม่ชำระค่าปรับอย่างเด็ดขาด

3.1.2.3 การใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษปรับ

ในสหรัฐอเมริกา นอกจากโทษปรับและโทษจำคุกแล้ว ยังมีรูปแบบการลงโทษที่เกิดขึ้นใหม่และใช้อย่างแพร่หลาย ที่เรียกว่า “โทษระดับกลาง” (Intermediate Punishment) ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1) การคุมประพฤติแบบเข้ม (Intensive Supervision Probation: ISP)

เป็นมาตรการที่พัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 80 โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นที่จะเสริมสร้างการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและความปลอดภัยสาธารณะ ด้วยการให้มีการติดต่อพบปะกันระหว่างพนักงานคุมประพฤติกับผู้ถูกคุมประพฤติ แต่วัตถุประสงค์ของโปรแกรมในปัจจุบันมุ่งลดต้นทุนและแก้ปัญหานักโทษล้นเรือนจำ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมในแง่ที่ว่าผู้กระทำความผิดไม่ต้องถูกจำคุก จึงยังมีโอกาสที่จะสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว มีโอกาสทำงานและไม่ถูกตราหน้าจากสังคม แต่ผู้กระทำความผิดก็ยังถือว่าถูกข่มขู่ยับยั้งไม่ให้กระทำความผิดอีก เพราะต้องอยู่ภายใต้การดูแลสอดส่องอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่³⁷

2) การคุมประพฤติแบบทำให้ตกใจกลัว (Shock Probation, Shock Incarceration) และการใช้ค่ายทหาร (Boot Camps)

การคุมประพฤติแบบทำให้ตกใจกลัว หมายถึง การจำคุกในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ก่อนที่จะมีการคุมประพฤติ โดยหวังว่าประสบการณ์จากการถูกจำคุกจะช่วยข่มขู่ยับยั้งไม่ให้กระทำความผิดในอนาคต ซึ่งมีหลายรูปแบบและมีหลายชื่อ เช่น การลงโทษแบบแยกส่วน (Split Sentence) การใช้

³⁷ Paul F. Cromwell and Rolando V. del Carmen. (1999). *Community-based Corrections*. pp. 256-260. (อ้างถึงใน สฤตรัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์, 2552, หน้า 64-65).

ค่ายทหาร เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายคือเยาวชนผู้กระทำความผิดที่ไม่มีประวัติการถูกจำคุกมาก่อน ส่วน Shock Probation คือ การลงโทษจำคุกเป็นระยะเวลาสั้น (the Shock) หลังจากนั้นปล่อยตัวแล้วส่งไปคุมประพฤติ สำหรับ Boot Camps คือ การกำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานที่คุมขังและถูกฝึกวินัยในลักษณะของทหารในช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 90 - 120 วัน หลังจากนั้นจะถูกปล่อยตัวออกมาโดยมีการคุมประพฤติ³⁸

3) การกักขังในบ้าน (House Arrest)

การกักขังในบ้าน เป็นวิธีการระบายความแออัดในเรือนจำ วิธีปฏิบัติของมาตรการนี้อาจแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนใหญ่จะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดถูกจำกัดเสรีภาพอยู่ภายในบ้านในช่วงเวลาที่กำหนดซึ่งอาจเป็นตลอด 24 ชั่วโมงหรือเฉพาะเวลากลางคืน บางรัฐอาจกำหนดให้ต้องรวมในโปรแกรมพิเศษอื่นๆ เช่น ให้มีงานทำ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายฝึกทักษะชีวิตอื่นๆ ทำงานบริการสังคม ทั้งนี้จะมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลสอดส่อง เช่น ใน Florida กำหนดว่าเจ้าหน้าที่จะไปพบเดือนละอย่างน้อย 28 ครั้ง ถ้าไปแล้วไม่พบผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่จะรายงานต่อศาล³⁹

4) การสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring)

เป็นเทคโนโลยีที่นำมาใช้ได้ตั้งแต่ในช่วงการประกันตัวก่อนฟ้องจนถึงการพักการลงโทษ โดยใช้ร่วมกับการกักขังในบ้านและใช้แพร่หลายในหลายมลรัฐ ซึ่งระบบจะประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ควบคุมและอุปกรณ์ส่งสัญญาณซึ่งติดตั้งไว้ที่ตัวผู้กระทำความผิด (ข้อมือ/ข้อเท้า) โดยมีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ในช่วงแรกมีการโต้แย้งว่าวิธีการนี้ขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ แต่ศาลได้วินิจฉัยแล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและมีการใช้มากขึ้น⁴⁰

5) การชดใช้ความเสียหาย (Restitution)

หมายถึงการให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายหรือราคาทรัพย์สินที่เสียหายให้แก่ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นโทษระดับกลางที่ใช้กันแพร่หลาย เพราะเป็นการให้ผู้กระทำความผิดได้แสดงออกซึ่งความสำนึกผิด มักจะใช้เป็นเงื่อนไขของการคุมประพฤติหรือการพักการลงโทษ หรือใช้เป็นมาตรการการกลั่นกรองคดี (Diversion) วิธีการนี้มีประโยชน์หลายประการ กล่าวคือมีความรุนแรงน้อย มีมนุษยธรรม ช่วยแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เป็นประโยชน์ต่อระบบ ช่วยลดความต้องการการแก้แค้นของผู้เสียหายและผู้เสียหายได้รับการเยียวยา⁴¹

³⁸ แหล่งเดิม.

³⁹ แหล่งเดิม.

⁴⁰ แหล่งเดิม.

⁴¹ แหล่งเดิม.

6) การทำงานบริการสังคม (Community Service)

เป็นการชดเชยความเสียหายในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Restitution) กล่าวคือ ให้ผู้กระทำความผิดชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดให้สังคมด้วยการทำงานให้หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ โดยไม่รับค่าตอบแทน โทษระดับกลางรูปแบบนี้มีลักษณะทั้งในเชิงลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ลักษณะในเชิงลงโทษคือการจำกัดเวลาและเสรีภาพของผู้กระทำความผิดไว้จนกว่าจะทำงานเสร็จ ส่วนลักษณะของการแก้ไขฟื้นฟูคือเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้ทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ สร้างความเคารพตนเอง ลดความแปลกแยกจากสังคม ซึ่งในที่สุดแล้วสังคมจะได้รับประโยชน์ด้วยวิธีการนี้ศาลสามารถใช้เป็นทางเลือกในการชดเชยความเสียหายสำหรับผู้กระทำความผิดที่ยากจนหรือที่มีฐานะร่ำรวยมากจนกระทั่งการกำหนดให้ชดเชยค่าเสียหายด้วยเงิน ไม่มีผลทั้งในเชิงลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด⁴²

7) บ้านกึ่งวิถี (Half-Way House) และศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก (Diversion Center)

บางครั้งเรียกว่าศูนย์แก้ไขฟื้นฟูในชุมชนหรือศูนย์กักขังในชุมชน หมายถึง สถานที่ที่ใช้ควบคุมผู้ถูกคุมประพฤติหรือพักการลงโทษ โดยมีลักษณะเป็นที่พัก ผู้กระทำความผิดจะออกไปเฉพาะเวลาทำงาน เรียนหรือกิจกรรมอื่น ระหว่างที่อยู่ในสถานที่ที่จะต้องทำงาน ทำงานบริการสังคมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนด

มาตรการทำงานบริการสังคมเป็นทางเลือกแทนการลงโทษปรับตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติควบคุมอาชญากรรม (Comprehensive Crime Control Act 1984) การนำมาตรการทำงานบริการสังคมมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมต้องอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ เนื่องจากมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเป็นหลักประกันคุ้มครองมิให้จำเลยถูกบังคับใช้แรงงาน ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดเงื่อนไขในการทำงานบริการสังคมให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละราย เพราะฉะนั้น ในคดีที่ศาลพิพากษาให้ชำระค่าปรับแล้วหากพิจารณาได้ว่าจำเลยอยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้ ศาลจะไม่ใช้ทางเลือกให้ทำงานบริการสังคม แต่หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า การลงโทษด้วยเงินไม่มีผลเป็นการลงโทษที่สามารถให้ทำงานบริการสังคมได้เพื่อเป็นการชดเชยความเสียหาย และการทำงานบริการสังคมขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละมลรัฐ อย่างไรก็ตาม ในสหรัฐอเมริกามาตรการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์มิใช่เป็นเพียงมาตรการแทนโทษปรับแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นมาตรการบังคับซึ่งกำหนดเป็นโทษควบคู่ไปกับการลงโทษปรับ หรือทำงานบริการสังคมหรือลงโทษปรับอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ด้วย

⁴² แหล่งเดิม.

ในสหรัฐอเมริกาหลังจากศาลได้ทำคำพิพากษาไปแล้วเป็นระยะ ไม่เกิน 10 วัน ศาลจะต้องส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลไปยังพนักงานอัยการ ซึ่งทำหน้าที่เก็บเงินค่าปรับโดยพนักงานอัยการ (The Attorney General) รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าปรับที่ค้างชำระหรือค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายให้แก่ผู้เสียหายตามที่ปรากฏในสำเนาคำพิพากษา

มาตรการทำงานบริการสังคมแทนการลงโทษปรับซึ่งเป็นทางเลือกแทนการลงโทษปรับในกฎหมายสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติควบคุมอาชญากรรม (Comprehensive Crime Control Act of 1984) สารสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขการทำงานบริการสังคมได้ในความผิดฐานใดบ้าง นอกจากนี้ ยังกำหนดให้การทำงานบริการสังคมเป็นทางเลือกแทนการลงโทษปรับไว้ด้วย ศาลมีอำนาจสั่งเงื่อนไขให้ผู้ถูกคุมประพฤติทำงานบริการสังคมแทนการลงโทษจำคุกได้และรูปแบบการทำงานบริการสังคมยังได้ถูกพัฒนาให้ใช้แทนโทษปรับได้ด้วย ซึ่งกำหนดไว้ในบทบัญญัติ 18 U.S.C. มาตรา 3563 (a) (2) กำหนดให้ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติอย่างน้อย 1 ใน 3 ดังต่อไปนี้คือ ชำระค่าปรับ (Fine) การทำงานชดใช้ความผิด (Restitution) หรือการทำงานบริการสังคม (Community Service) แต่อย่างไรก็ตามที่ศาลจะมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นต้องอยู่ในดุลพินิจของศาลที่กำหนดเงื่อนไข โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของผู้กระทำความผิดเป็นกรณีๆ ไป

3.1.2.4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับในสหรัฐอเมริกา คือ การให้ผู้กระทำความผิดทำงานชดใช้ความผิด (Restitution) หรือการทำงานบริการสังคม (Community Service) ซึ่งกำหนดไว้ในบทบัญญัติ 18 U.S.C. มาตรา 3563 (a) (2) ทั้งนี้ศาลจะมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นต้องอยู่ในดุลพินิจของศาลที่กำหนดเงื่อนไข โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของผู้กระทำความผิดเป็นกรณีๆ ไป ซึ่งการทำงานบริการสังคมโดยทั่วไปจะเป็นการให้บริการสาธารณะในองค์กรที่ไม่มี การแสวงหารายได้และมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การล้างถังขยะข้างถนน การบำรุงรักษาสวนหญ้าของหน่วยงานราชการ การซ่อมแซมบ้านพักสาธารณะและการทำงานเป็นอาสาสมัครในโรงพยาบาล เป็นต้น

3.2 ระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law)

สำหรับการบังคับใช้โทษปรับและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับในกลุ่มประเทศในระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) จะแบ่งศึกษาออกเป็น 2 ประเทศ คือ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยแต่ละประเทศผู้เขียนจะแยกทำการศึกษาออกเป็นการกำหนดโทษปรับ การบังคับโทษปรับการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษปรับ และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ

3.2.1 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ลำดับชั้นของโทษในกฎหมายฝรั่งเศส (L'échelle des peines) อัตราโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสนั้น มีความสัมพันธ์กับการแบ่งประเภทความผิดอย่างชัดเจน ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีการแบ่งประเภทความผิดอาญาไว้อย่างมีเอกลักษณ์และเป็นระบบเรียกว่า การแบ่งประเภทความผิดแบบไตรภาค (Tripartite Classification) โดยแบ่งประเภทความผิดออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน ต่างกับระบบการแบ่งประเภทความผิดของประเทศส่วนใหญ่ที่แบ่งประเภทความผิดแบบทวิภาค (Bipartite Classification)

ประเภทความผิดที่ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสแบ่งออกเป็นไตรภาค ดังนี้

- 1) ความผิดอุกฤษฎ์โทษ (Les crimes)
- 2) ความผิดมัชฌิมโทษ (Les délits)
- 3) ความผิดลหุโทษ (Les contraventions)

ซึ่งการแบ่งกลุ่มประเภทความผิดแบบไตรภาคดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษากฎหมายอาญาฝรั่งเศสสามารถทราบทันทีที่ดูอัตราโทษสำหรับความผิดฐานใดฐานหนึ่งว่า ความผิดฐานนั้นจะจัดอยู่ในกลุ่มประเภทความผิดอุกฤษฎ์โทษ มัชฌิมโทษ หรือลหุโทษ และสามารถทราบได้ทันทีว่าการดำเนินคดีดังกล่าวจะเริ่มต้นที่ใคร และมีกระบวนการดำเนินคดีอย่างไร ศาลไหนเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีนั้นๆ และมีกระบวนการพิจารณาคดีในศาลอย่างไร

สำหรับโทษปรับนั้นถือเป็นโทษหลักหนึ่งที่สามารถใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิดอุกฤษฎ์โทษ และความผิดมัชฌิมโทษที่เป็นบุคคลธรรมดาได้ ซึ่งโทษปรับอาจใช้เป็นโทษแทนที่โทษจำคุกได้ในกรณีที่ความผิดที่กระทำความผิดเล็กน้อย เนื่องจากการลงโทษจำคุกกระยะสั้นจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ดังนั้นโทษปรับจึงเป็นโทษทางเลือกประเภทหนึ่งสำหรับโทษจำคุก

ส่วนความผิดลหุโทษเป็นความผิดที่ได้กำหนดขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความมีวินัยของส่วนรวมซึ่งส่วนมากมักเป็นความผิดที่มีลักษณะไม่ร้ายแรงและเป็นความผิดที่เกิดจากข้อห้าม

(Mala Prohibita) โดยโทษสำหรับความผิดทุกโทษมี 2 ประเภท คือ โทษปรับและโทษที่ห้ามหรือจำกัดสิทธิบางประการ

3.2.1.1 การกำหนดโทษปรับ

การลงโทษปรับ (L' Amende) คือ การที่รัฐบังคับให้มีการลงโทษโดยการชำระค่าปรับให้แก่รัฐ และการลงโทษปรับไม่เป็นการทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเสียหายเหมือนโทษจำคุก และสามารถที่จะข่มขู่ผู้กระทำความผิดได้ถ้ามีการนำไปใช้อย่างเหมาะสม โทษปรับจึงเป็นโทษที่สะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์มากกว่าให้โทษ นอกจากนี้โทษปรับอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับลักษณะของความผิด อีกทั้งยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับรัฐ ทำให้รัฐไม่ต้องเสียรายได้ของแผ่นดินไปใช้ในการดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำด้วย⁴³ ในฝรั่งเศสโทษปรับมีกำหนดไว้ในความผิดแต่ละประเภทดังนี้

1) โทษปรับสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษ

ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส (French Penal Code) มาตรา 131-2 บัญญัติไว้ว่า แม้ศาลจะลงโทษจำคุกและกักขังสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษแล้ว ก็ไม่ห้ามในการลงโทษปรับหรือโทษเสริมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-10⁴⁴

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสมาตรา 131-1 นั้นบัญญัติไว้แต่โทษจำคุกสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษไม่ได้กล่าวถึงโทษปรับเลย ต่างกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-3 โทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดมัจฉิมโทษ มีทั้งโทษปรับและโทษแทนที่หรือโทษเสริมอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอุกฤษฏ์โทษและกำหนดโทษไว้แต่เพียงโทษจำคุกโดยไม่กำหนดโทษปรับไว้ด้วย

2) โทษปรับสำหรับความผิดมัจฉิมโทษ

ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-3 กำหนดประเภทของโทษที่ใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา ดังนี้⁴⁵

⁴³ เชษฐภัทร พรหมชนะ. เล่มเดิม. หน้า 58-59.

⁴⁴ Article 131-2 The penalties of criminal imprisonment or criminal detention do not preclude the imposition of a fine and of one or more of the additional penalties set out under article 131-10.

⁴⁵ Article 131-3 The penalties incurred by natural persons for the commission of misdemeanours are

(1) imprisonment

(2) a fine

(3) a day-fine

(4) a citizenship course

- (1) โทษจำคุก
- (2) โทษปรับ
- (3) โทษปรับรายวัน
- (4) โทษการทำงานบริการสาธารณะ
- (5) โทษห้ามหรือจำกัดสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-6
- (6) โทษเสริมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-10

จะเห็นได้ว่าความผิดมหัศจรรย์โทษจะมีโทษหลักคือ โทษจำคุกและโทษปรับตาม(1)และ(2) ส่วนโทษตาม (3) - (5) เป็นโทษทางเลือก (Les Peines alternatives) หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าโทษแทนที่ (Les peines de substitution) และโทษใน (6) เป็นโทษเสริม (Les peines complémentaires)

การกำหนดชั้นของโทษปรับสำหรับความผิดมหัศจรรย์โทษ (L'échelle de l'amende) โทษปรับถือเป็นโทษหลักโทษหนึ่งที่สามารถใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิดมหัศจรรย์โทษที่เป็นบุคคลธรรมดาได้ แต่สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคลนั้น โทษปรับเป็นโทษหลักประเภทเดียวที่สามารถลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคลได้

โดยหลักทั่วไปการกำหนดชั้นของโทษปรับนั้นจะมีความสัมพันธ์เป็นสัดส่วนกับโทษจำคุก กล่าวคือ หากโทษจำคุกสูง โทษปรับก็จะสูงด้วย ถ้าหากโทษดังกล่าวกำหนดไว้สำหรับความผิดที่อยู่ในหมวดเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งความสัมพันธ์ที่เป็นสัดส่วนระหว่างโทษจำคุกกับโทษปรับดังกล่าวอาจไม่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์กำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดบางฐานได้ หากปรากฏว่าความผิดเหล่านั้นต้องการเน้นให้โทษปรับเป็นโทษที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

3) โทษปรับสำหรับความผิดหุโทษ

ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสกำหนดโทษสำหรับความผิดหุโทษไว้ 2 ประการคือ โทษปรับและโทษที่ห้ามหรือจำกัดสิทธิบางประการ สำหรับโทษปรับนั้นได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-33⁴⁶ ซึ่งกำหนดจำนวนเงินค่าปรับของโทษปรับตามลำดับชั้นไว้เป็นเงินสกุลยูโรโดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

(5) community service

(6) penalties entailing a forfeiture or restriction of rights, set out under article 131-6

(7) the additional penalties set out under article 131-10.

⁴⁶ Article 131-33 Mandatory closure of an establishment entails the prohibition to exercise on such premises the activity that occasioned the commission of the offence.

- (1) ปรับไม่เกิน 38 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษชั้นที่ 1
- (2) ปรับไม่เกิน 150 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษชั้นที่ 2
- (3) ปรับไม่เกิน 450 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษชั้นที่ 3
- (4) ปรับไม่เกิน 750 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษชั้นที่ 4
- (5) ปรับไม่เกิน 1,500 ยูโร สำหรับความผิดลหุโทษชั้นที่ 5 ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำและมีกฎหมายกำหนดไว้ให้เพิ่มอัตราโทษสูงสุดเป็น 3,000 ยูโร

อย่างไรก็ตามมาตรา 131-15 บัญญัติห้ามการลงโทษปรับพร้อมกับโทษที่ห้ามหรือจำกัดสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-14 แต่ไม่ห้ามการลงโทษเสริมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 131-16 และ 131-17⁴⁷

สำหรับรูปแบบในการกำหนดโทษปรับจะพิจารณาจากรายได้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของผู้กระทำความผิด โดยจะมีการนำรายได้ดังกล่าวมากำหนดในรูปแบบร้อยละและนำรายได้มาแบ่งออกเป็นส่วนๆ เพื่อนำส่วนหนึ่งมาใช้ในการชำระค่าปรับ โดยวิธีในการดำเนินการดังกล่าวอาจจะเป็นไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น การต้องโทษปรับร้อยละ 5 ของเงินเดือน เป็นระยะเวลา 10 เดือน ซึ่งเป็นการจ่ายค่าปรับเป็นรายเดือน หรือการต้องโทษปรับร้อยละ 20 ของรายได้ประจำปี เป็นระยะเวลา 5 ปี ซึ่งเป็นการจ่ายค่าปรับเป็นรายปี กรณีเช่นนี้ก็จะสามารถทำได้และประโยชน์ด้านหนึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาการมีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือการล้มละลายซึ่งจะทำให้การปรับสามารถตกลงเป็นพับได้ แม้ว่าโทษปรับสามารถที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมได้ อย่างไรก็ตามโทษปรับก็ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้กับความผิดบางกรณี โดยเฉพาะเรื่องความผิดที่มีความรุนแรง ในกรณีที่โทษปรับเป็นการลงโทษเพียงอย่างเดียวที่จะกำหนดได้สำหรับความผิดนั้น เช่น การละเมิดโดยการใช้ความรุนแรงโดยเจตนาต่อบุคคล⁴⁸ แต่ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลนั้น ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-38 ได้กำหนดอัตราโทษปรับไว้สูงถึง 5 เท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับบุคคลธรรมดา และการกำหนดโทษอยู่ในดุลพินิจของผู้พิพากษาซึ่งสามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานะทางการเงินของนิติบุคคลผู้กระทำความผิดได้⁴⁹

⁴⁷ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 176.

⁴⁸ Michèle – Laure Rassat. (อ้างถึงใน เชษฐภัทร พรหมชนะ, 2547, หน้า 60).

⁴⁹ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 184.

3.2.1.2 การบังคับโทษปรับ

หากผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาล กฎหมายได้กำหนดมาตรการบังคับเอา กับเนื้อตัวร่างกาย (la contrainte par corps) ของผู้ต้องโทษปรับได้มาตรการดังกล่าวคือการจำกัดเสรีภาพของจำเลยเป็นเวลาตั้งแต่ 5 วัน ถึง 4 เดือน ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวขึ้นอยู่กับจำนวนเงินค่าปรับที่จำเลยไม่ชำระตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 750 ดังนี้⁵⁰

- 1) 5 วัน ถ้าค่าปรับหรือการลงโทษทางการเงินเป็นจำนวนตั้งแต่ 150 ยูโร แต่ไม่เกิน 450 ยูโร
 - 2) 10 วัน ถ้าค่าปรับหรือการลงโทษทางการเงินเป็นจำนวนสูงกว่า 450 ยูโร แต่ไม่เกิน 1,500 ยูโร
 - 3) 20 วัน ถ้าค่าปรับหรือการลงโทษทางการเงินเป็นจำนวนสูงกว่า 1,500 ยูโร แต่ไม่เกิน 3,000 ยูโร
 - 4) 1 เดือน ถ้าค่าปรับหรือการลงโทษทางการเงินเป็นจำนวนสูงกว่า 3,000 ยูโร แต่ไม่เกิน 6,000 ยูโร
 - 5) 2 เดือน ถ้าค่าปรับหรือการลงโทษทางการเงินเป็นจำนวนสูงกว่า 6,000 ยูโร แต่ไม่เกิน 12,000 ยูโร
 - 6) 4 เดือน ถ้าค่าปรับหรือการลงโทษทางการเงินเป็นจำนวนสูงกว่า 12,000 ยูโร
- การบังคับเอา กับเนื้อตัวร่างกายในกรณีไม่ชำระโทษปรับนี้ ไม่สามารถกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้⁵¹

- 1) เป็นความผิดทางการเมือง
- 2) เป็นความผิดเกี่ยวกับการพิมพ์ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส มาตรา 749)
- 3) หากผู้ต้องโทษเป็นผู้เยาว์หรือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส มาตรา 751)
- 4) หากผู้ต้องโทษอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส มาตรา 752)
- 5) หากเป็นการบังคับเอา กับสามีภริยาในขณะเดียวกัน (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส มาตรา 753)
- 6) ผู้แทนของนิติบุคคลซึ่งไม่สามารถชำระค่าปรับได้

⁵⁰ แหล่งเดิม. หน้า 169-170.

⁵¹ แหล่งเดิม.

แม้ว่าการบังคับเอา กับเนื้อตัวร่างกายในกรณีที่ต้องโทษปรับ ไม่สามารถชำระโทษปรับได้ นี่จะเป็นมาตรการที่มีลักษณะทางอาญา แต่มาตรการดังกล่าวไม่ใช่โทษ ซึ่งศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่า มาตรการดังกล่าวมีฐานะเป็นมาตรการบังคับเอา กับโทษทางทรัพย์สินแต่ไม่ใช่โทษ (คำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา เมื่อวันที่ 24 กันยายน ค.ศ. 1996 เลขที่ 328)⁵²

3.2.1.3 การใช้มาตรการอื่นแทนโทษปรับ

ในฝรั่งเศสนอกจากโทษปรับและโทษจำคุกแล้ว ยังมีรูปแบบการลงโทษที่เกิดขึ้นใหม่ ที่เรียกว่า “โทษทางเลือกหรือโทษแทนที่” (Les peines alternatives หรือ Les peines de substitution) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้โทษประเภทนี้ในการลงโทษแทนโทษจำคุกระยะสั้น และเป็นโทษที่มีรูปแบบพิเศษจากโทษหลัก ซึ่งการใช้โทษทางเลือกเป็นโทษแทนที่โทษหลักนั้น มีความหมายเข้าใจ โดยนัยว่าศาลจะลงโทษหลักไปพร้อมกับโทษทางเลือกไม่ได้ กล่าวคือจะลงโทษจำคุกหรือโทษปรับพร้อมกับลงโทษทางเลือกไม่ได้⁵³

โทษทางเลือกสำหรับความผิดฆมิโทษ (Les peines correctionnelles alternatives)

โทษทางเลือกเกิดขึ้นมาตั้งแต่ครั้งที่มีการออกรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้โทษประเภทนี้ในการลงโทษแทนโทษจำคุกระยะสั้น โทษทางเลือก จึงเป็นโทษที่มีรูปแบบพิเศษจากโทษหลักอันเป็นโทษดั้งเดิมทั่วไป รูปแบบของโทษประเภทนี้ คือ การห้ามหรือการจำกัดสิทธิต่างๆ ของผู้กระทำความผิด ต่อมาเมื่อได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับลงวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1983 ได้มีการบัญญัติประเภทของโทษทางเลือกให้สมบูรณ์ โดยแก้ไขเพิ่มเติมโทษใหม่ๆ เข้าไปอีก คือการทำงานสาธารณะและโทษปรับรายวัน

ต่อมาเมื่อได้มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่เมื่อปี ค.ศ. 1993 แล้ว โทษทางเลือกก็ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 131-3(3)-(5) เรียงตามลำดับดังนี้ คือ

- (1)
- (2)
- (3) โทษปรับรายวัน (Le jour-amende)
- (4) โทษทำงานบริการสาธารณะ (Le travail d'intérêt général)
- (5) โทษห้ามหรือจำกัดสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-1

⁵² แหล่งเดิม.

⁵³ แหล่งเดิม. หน้า 171.

การใช้โทษทางเลือกเป็นโทษแทนที่โทษหลักนั้น มีความหมายเข้าใจโดยนัยว่าศาลจะลงโทษหลักพร้อมไปกับโทษทางเลือกไม่ได้ กล่าวคือ จะลงโทษจำคุกหรือโทษปรับพร้อมกับโทษทางเลือกไปพร้อมกันไม่ได้⁵⁴

ในหัวข้อนี้จะได้ศึกษารายละเอียดของโทษทางเลือกเรียงตามลำดับ ดังนี้

1) โทษปรับรายวัน (Le jour-amende)

โทษปรับรายวันมีการนำมาใช้ในกฎหมายฝรั่งเศสโดยรัฐบัญญัติฉบับลงวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1983 เพื่อเป็นโทษที่ใช้แทนที่โทษจำคุก ต่อเมื่อมีการปฏิรูปประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดให้โทษปรับรายวันกลายเป็นโทษเสริมทั่วไปและเป็นโทษที่สามารถใช้แทนที่โทษปรับตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 131-5 และ 131-25⁵⁵

โทษปรับรายวันให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดจำนวนค่าปรับในแต่ละวัน โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและภาระความรับผิดชอบของจำเลย ซึ่งจะต้องไม่เกิน 300 ยูโรต่อหนึ่งวัน และการกำหนดจำนวนวันที่จะต้องรับโทษปรับรายวันนั้นจะต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมแห่งการกระทำความผิดแต่ต้องไม่เกิน 360 วัน (ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131-5) ตัวอย่างเช่น จำเลยถูกลงโทษปรับรายวัน 30 ยูโรต่อหนึ่งวันเป็นระยะเวลา 100 วัน รวมเป็นเงิน 3,000 ยูโร อย่างไรก็ตามจำนวนเงินค่าปรับทั้งหมดที่กำหนดไว้สำหรับโทษปรับรายวันจะต้องไม่เกินจำนวนเงินสูงสุดของค่าปรับต่อวัน คือ 300 ยูโร คูณด้วยจำนวนวันสูงสุดของโทษปรับรายวัน คือ 360 วัน (300 x 360) เท่ากับ 108,000 ยูโร คิดเป็นเงินไทยประมาณ (108,000 x 50) เท่ากับ 5,400,000 บาท⁵⁶

2) โทษการทำงานบริการสาธารณะ (Le travail d'intérêt général)

โทษการทำงานบริการสาธารณะถูกบัญญัติใช้เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1983 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แทนการลงโทษหลัก ดังนั้นประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสมาตรา 131-9 จึงห้ามการลงโทษการทำงานบริการสาธารณะพร้อมกับโทษจำคุก และยังห้ามการลงโทษการทำงานบริการสาธารณะพร้อมกับการลงโทษอื่นๆ เช่น โทษห้ามหรือจำกัดสิทธิของผู้กระทำความผิด โทษปรับ โทษปรับรายวัน⁵⁷

⁵⁴ อุทัย อาทิวา. (2554). *รวมบทความกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส*. หน้า 17-18.

⁵⁵ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 171.

⁵⁶ แหล่งเดิม. หน้า 172.

⁵⁷ แหล่งเดิม.

การทำงานบริการสาธารณะเป็นโทษที่จะใช้ในขั้นตอนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฝรั่งเศส โดยจะใช้กับคดีอาญาที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ การกระทำความผิดในคดีเล็กๆ น้อยๆ ที่มีการทำซ้ำแล้วซ้ำอีก หรือความผิดปานกลาง ความผิดเกี่ยวกับการจราจรหรือการคมนาคม ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่ศาลอุทธรณ์จะเป็นผู้นำวิธีการดังกล่าวมาใช้มากกว่าศาลชั้นต้น ซึ่งศาลจะพิพากษาเมื่อสิ้นสุดการพิจารณาคดี โดยในทางปฏิบัติจะมีผู้ทำหน้าที่บังคับโทษ (Le juge de l'application des peines (JAP)) ซึ่งจะเป็นผู้พิพากษาในศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ หรือผู้พิพากษาในศาลที่มีคำพิพากษาแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาบังคับโทษ ผู้พิพากษาบังคับโทษจะตรวจสอบประวัติและความประพฤติของผู้ต้องโทษเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการปรับเปลี่ยนโทษ หากพิจารณาแล้วสมควรจะได้รับการเปลี่ยนโทษ ผู้พิพากษาบังคับโทษจะเป็นผู้ร้องขอให้ศาลเปลี่ยนโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน เป็นการทำงานบริการสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรือรอกการลงโทษพร้อมกับการใช้ทำงานบริการสาธารณะตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 132 – 54⁵⁸

ลักษณะงานบริการสาธารณะส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานในด้านการรักษาสัตว์แวดล้อม เนื่องจากเป็นการทำงานที่มีความเสี่ยงน้อย ในกรณีที่ผู้ต้องโทษนั้นมียานพาหนะแล้วจะต้องบังคับใช้การทำงานบริการสาธารณะนอกเวลาของการทำงานปกติโดยหน่วยงานที่ผู้ต้องโทษไปทำงาน จะต้องเป็นผู้จ่ายค่าอาหาร ค่าเดินทาง และเงินประกันความเสียหายอันเกิดจากการทำงาน⁵⁹

ในการเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการทำงานบริการสาธารณะนั้น มาตรา 131 -22 แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดว่า ผู้พิพากษาบังคับโทษจะเป็นผู้กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการใช้บังคับการทำงานบริการสาธารณะ โดยจะมีการกำหนดระยะเวลาการทำงานเป็นเวลา 40 – 200 ชั่วโมง ภายในระยะเวลาไม่เกิน 18 เดือน โดยไม่มีค่าตอบแทน และภายใต้ข้อจำกัดตามที่ศาลกำหนด ระยะเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ต้องโทษได้ทำงานบริการสังคมเสร็จสมบูรณ์ โดยระยะเวลาดังกล่าวอาจสะดุดหยุดลงได้ในกรณีที่ผู้ต้องโทษประสบปัญหาที่ร้ายแรงและเร่งด่วน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ⁶⁰

ตามมาตรา 131 – 23 ในบางกรณีอาจจะมีการนิยามการทำงานบริการสาธารณะจะต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบแห่งกฎหมายในเรื่องต่อไปนี้⁶¹

⁵⁸ เชษฐภัทร พรหมชนะ. เล่มเดิม. หน้า 63-65.

⁵⁹ แหล่งเดิม.

⁶⁰ แหล่งเดิม.

⁶¹ Article 131-23 Community service work is governed by the legal and regulatory prescriptions concerning night work, hygiene and security, as well as those relating to women and young persons at work. Community service work may be executed at the same time as a professional activity.

- (1) งานกลางคืน
- (2) ความสะอาด
- (3) ความปลอดภัย
- (4) งานของสตรีและงานของเด็ก

เพื่อให้สอดคล้องกับงานประเภทนี้ การทำงานบริการสาธารณะอาจจะกำหนดให้สามารถทำงานปกติและทำงานบริการสาธารณะด้วยก็ได้ ในกรณีที่ตัวจำเลยประกอบวิชาชีพอยู่จะทำงานบริการสาธารณะภายหลังจากงานปกติของตนเอง

3) โทษห้ามหรือการจำกัดสิทธิต่างๆ ของผู้กระทำความผิด⁶²

ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 131 – 6 ได้บัญญัติโทษห้ามหรือจำกัดสิทธิของผู้กระทำความผิดไว้จำนวน 11 ประการตามลำดับความหนักเบา โดยเกือบครึ่งหนึ่งของโทษดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสิทธิมนุษยชนที่สำคัญยิ่งนั่นก็คือ การห้ามขับขี่ยานพาหนะ

เมื่อศาลพิพากษาลงโทษปรับแล้ว ในฝรั่งเศสอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษาเป็นของอัยการ (le ministère public) ซึ่งตามความหมายในภาษาฝรั่งเศส หมายถึงเจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ประจำอยู่ตามศาล เพื่อเป็นผู้แทนของสังคมมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการในนามของสังคมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวกับความเรียบร้อย โดยเป็นผู้ฟ้องร้องดำเนินคดีและจัดให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษา โดยอัยการของฝรั่งเศสมีได้อำนาจที่จำกัดเฉพาะในการดำเนินคดีอาญาในศาลเท่านั้น แต่นอกศาลอัยการก็ยังมีหน้าที่ต่างๆ ซึ่งในทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ ทางระเบียบวินัยและทางด้านปกครองอีกมากมายหลายประการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า ในฝรั่งเศสศาลจะกำหนดโทษปรับควบคู่กับโทษจำคุกและมีสัดส่วนสัมพันธ์กัน เมื่อจำเลยไม่ชำระค่าปรับกฎหมายได้กำหนดมาตรการในการบังคับเอาคืนกับเนื้อตัวร่างกายของผู้ต้องโทษโดยการจำกัดเสรีภาพได้ แต่มาตรการดังกล่าวไม่ใช่โทษเป็นเพียงมาตรการบังคับเอาทรัพย์สินเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีโทษทางเลือกหรือโทษแทนที่มาใช้แทนที่โทษปรับได้ และในการบังคับค่าปรับเป็นอำนาจของอัยการ เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาเป็นกระบวนการเดียวตั้งแต่เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นไปจนถึงการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา

⁶² ฌรังก์ ใจหาญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 172-173.

3.2.1.4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับในฝรั่งเศส คือ การให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม โดยในช่วง ปี ค.ศ. 1994 มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมืองของฝรั่งเศส โดยเฉพาะหลังการประกาศใช้บังคับประมวลกฎหมายอาญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการใช้มาตรการบริการสังคม จากเดิมศาลจะให้มาตรการบริการสังคมในลักษณะที่เป็นทางเลือกของศาล ต่อมาศาลจะใช้มาตรการลงโทษจำคุกได้เฉพาะกรณีที่ทำเป็นเท่านั้น และต้องอธิบายเหตุผลประกอบการพิจารณาโทษจำคุกด้วย หลังการเปลี่ยนแปลงหลักการใช้ดุลพินิจของศาลดังกล่าวมาแล้ว ปรากฏว่าในช่วงปี ค.ศ. 1984-1994 อัตราการลงโทษจำคุกและจำนวนนักโทษในเรือนจำมีแนวโน้มที่จะลดจำนวนลง แต่จากการศึกษาพบว่า การลงโทษจำคุกนั้นมีระยะเวลาเฉลี่ยนานขึ้น โดยการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับนั้นจะให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดเงื่อนไข โดยในฝรั่งเศสจะมีการแต่งตั้งผู้พิพากษาบังคับโทษในการพิจารณาถึงความเหมาะสม และเป็นผู้กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการใช้บังคับมาตรการบริการสังคม โดยการสั่งให้ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับในฝรั่งเศสยังคงต้องได้รับความยินยอมจากผู้กระทำความผิดก่อน ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดสามารถปฏิเสธ ไม่ยอมรับมาตรการบริการสังคมได้

ลักษณะงานบริการสังคมส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นการทำงานที่มีความเสี่ยงน้อย และในกรณีที่ผู้ต้องโทษนั้นมียานพาหนะแล้วจะต้องบังคับใช้มาตรการบริการสังคมนอกเวลาของการทำงานปกติโดยหน่วยงานที่ผู้ต้องโทษไปทำงาน จะต้องเป็นผู้จ่ายค่าอาหาร ค่าเดินทาง และเงินประกันความเสียหายอันเกิดจากการทำงาน

3.2.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ระบบการลงโทษของเยอรมนีในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยได้นำหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ (German Constitutional Law) กับอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The European Convention of Human Rights) ผสมผสานเข้าด้วยกันในการพิจารณากำหนดโทษทางอาญา โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญเยอรมนีได้ห้ามการลงโทษประหารชีวิต (มาตรา 102GG) ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ พิธีสารฉบับที่ 6 (Nov 1994) ที่ว่า “ห้ามการลงโทษประหารชีวิตอย่างน้อยที่สุดก็ในยามสันติ” นอกจากนั้นยังได้กำหนดห้ามการลงโทษที่เป็นการทรมานชั่วร้ายโหดเหี้ยมและปฏิบัติที่ต่ำช้า (มาตรา 3) ซึ่งความดังกล่าวได้เป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่การบังคับใช้โทษในเยอรมนี เช่น ในคดี Tyerex ในส่วนของการลงโทษต่อร่างกาย ศาล Strasbourg ได้เข้ามาผลักดันนโยบายดังกล่าวให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยกล่าวว่า “ในส่วนของความเชื่อที่ว่า การลงโทษต่อร่างกายของศาลนั้นจะเป็นการป้องปรามอาชญากรรมจะต้องถูกชี้ให้เห็นว่า การลงโทษนั้น ไม่ได้ลดลักษณะที่ต่ำช้าของมันเลย และการ

ลงโทษนั้นเป็นการป้องปรามหรือการช่วยเหลือที่มีประสิทธิผลในการควบคุมอาชญากรรม” แสดงให้เห็นถึงแนวทางของศาลในการบังคับใช้โทษว่าการที่ศาลจะลงโทษจำคุกอันเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลใด ศาลจะต้องมีเหตุผลมากพอในการอนุญาตให้จำคุกบุคคลนั้น โดยศาลจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญสองประการ คือ หลักความเท่าเทียมกัน ซึ่งหมายถึงการใช้เหตุผลที่ดีโดยจะต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะแต่ละคดีไปและหลักความได้สัดส่วน ซึ่งหมายถึงการลงโทษที่ไม่สาหัสจนเกินไป

จากแนวความคิดดังกล่าวทำให้เกิดโครงสร้างของการบังคับใช้โทษในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนี (German Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB)) ในส่วนที่ 3 ว่าด้วยการลงโทษ ซึ่งแยกการลงโทษตามกฎหมายนี้ออกเป็น 2 ระบบคือ 1. ระบบการลงโทษ และ 2. มาตรการฟื้นฟูแก้ไขและความปลอดภัย

ในส่วนแรกคือระบบการลงโทษ กฎหมายเยอรมนีจำกัดอยู่แค่การจำคุกและการปรับเท่านั้น โดยได้อนุญาตให้มีการจำคุกตลอดชีวิตได้ แต่จะกระทำได้เพียงแต่อาชญากรรมที่ร้ายแรงเท่านั้น และได้กำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องของการกักขังระยะสั้นไว้ด้วย⁶³ พร้อมทั้งกำหนดบทบัญญัติย่อยพิเศษเกี่ยวกับการคุมประพฤติการปล่อยตัวไว้⁶⁴ เพื่อลดการลงโทษในรูปแบบดังกล่าว

⁶³ Section 47 Short Terms of Imprisonment only in Exceptional Cases

(1) A court may impose imprisonment for less than six months only when special circumstances exist, either in the act or the personality of the perpetrator, which make the imposition of imprisonment indispensable to exert influence on the perpetrator or to defend the legal order.

(2) If the law does not provide for a fine and a term of imprisonment of six months or more has been ruled out, the court shall impose a fine if the imposition of imprisonment is not indispensable pursuant to subsection (1) IF the law provides for an increased minimum term of imprisonment, the minimum fine in cases covered by sentence 1 is determined by the minimum prescribed term of imprisonment; thirty daily rates shall thus correspond to one month imprisonment.

⁶⁴ Section 56 Suspended Execution of Punishment

(1) Upon a sentence of imprisonment of no more than one year the court shall suspend the execution of the punishment and grant probation if it can be expected that the sentence will serve the convicted person as a warning and he will commit no further crimes in the future even without the influence exerted by serving the sentence. Particularly to be considered are the personality of the convicted person, his previous history, the circumstances of his act, his conduct after the act, his living conditions and the effects which can be expected as a result of the suspension.

โดยศาลอาจมีคำสั่งให้คุมประพฤติผู้กระทำความผิดได้ ทั้งนี้จำกัดอยู่แต่เพียงการลงโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และอาจได้รับการปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติในกรณีที่ได้รับโทษไปแล้ว 2 ใน 3 หรืออาจได้รับการปล่อยตัวภายใต้เงื่อนไขพิเศษในกรณีที่ได้รับโทษไปแล้ว 1 ใน 2 และก่อนที่จะกล่าวถึงการลงโทษปรับ ซึ่งเป็นสาระสำคัญ จะขอกล่าวถึงส่วนที่สอง คือมาตรการฟื้นฟูแก้ไขและความปลอดภัย อันเป็นรูปแบบของการบังคับใช้โทษอย่างหนึ่ง มาตรการดังกล่าวได้แยกออกเป็น 2 ประการ คือ มาตรการ กักขัง ซึ่งได้แก่การนำตัวไปไว้ในโรงพยาบาล โดยมาตรการนี้ใช้บังคับต่อผู้กระทำความผิดที่มีปัญหาทางจิตรุนแรง และมาตรการที่มีได้กักขัง ได้แก่การเพิ่มถอนใบอนุญาตขับขี่รถยนต์⁶⁵ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดทางจราจร

3.2.2.1 การกำหนดโทษปรับ

ในการกำหนดโทษปรับของเยอรมนีนำรูปแบบการลงโทษปรับในระบบปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) ซึ่งเป็นระบบของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียมาใช้ เนื่องจากเห็นว่าเงินและทรัพย์สินของบุคคลไม่ได้มีเท่าเทียมกัน และจะต้องไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีน้อยกว่าจะต้องรับโทษที่รุนแรงกว่าผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดในเรื่อง “การเป็นเหยื่อที่เท่าเทียมกัน” (Opfergleichheit) ดังนั้นโทษปรับจะไม่ถูกกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนมาตั้งแต่แรก หากแต่จะแบ่งโทษปรับออกเป็นจำนวนวันของโทษปรับและอัตราของโทษปรับ ในขณะที่การกำหนดจำนวนวันของโทษปรับจะเป็นไปตามหลักทั่วไปว่าด้วยการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษ กล่าวคือตามระดับความมิชอบด้วยกฎหมายของการกระทำผิด

(2) The court may also suspend the execution of a longer term of imprisonment which does not exceed two years under the provisions of subsection (1) and grant probation if a comprehensive evaluation of the act and personality of the convicted person reveals the existence of special circumstances. In making the decision the efforts of the convicted person to make restitution for the harm caused by the act should particularly be considered.

(3) The execution of a sentence of imprisonment of no less than six months shall not be suspended when defense of the legal order so requires.

(4) A suspended execution of punishment may not be limited to a part of the punishment. It shall not be excluded by the crediting of time served in remand detention or any other deprivation of liberty.

⁶⁵ Section 63 Placement in a Psychiatric Hospital

If someone committed an unlawful act and at the time lacked capacity to be adjudged guilty (Section 20) or was in a state of diminished capacity (Section 21), the court shall order placement in a psychiatric hospital if a comprehensive evaluation of the perpetrator and his act reveals that, as a result of his condition serious unlawful acts can be expected of him and he therefore presents a danger to the general public.

ที่สามารถดำเนินได้ ในการกำหนดอัตราโทษปรับจะเป็นไปตามความสัมพันธ์ในทางส่วนตัวและฐานะในทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด การแยกความแตกต่างดังกล่าวจะทำให้ในกรณีที่ผู้กระทำผิดที่มีฐานะในทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน (อัตราโทษปรับที่แตกต่างกัน) แต่กระทำความผิดที่มีความน่าตำหนิพอๆ กัน (จำนวนวันของโทษปรับที่เท่าๆ กัน) จะได้รับผลกระทบจากการลงโทษปรับที่เท่าๆ กันแม้ว่าจะต้องชำระจำนวนค่าปรับโดยรวมแตกต่างกันก็ตาม⁶⁶

โดยในประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมนี มาตรา 40 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงโทษปรับรายวันไว้ดังนี้⁶⁷

- 1) โทษปรับจะถูกกำหนดเป็นอัตรารายวันอย่างน้อยที่สุดเป็นเวลา 5 วัน ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดเอาไว้เป็นอย่างอื่น และอย่างมากที่สุดจะเป็นเวลา 360 วัน
- 2) ศาลเป็นผู้พิจารณาอัตราค่าปรับในแต่ละวัน โดยคำนึงถึงลักษณะส่วนตัวและสภาพทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด โดยศาลจะพิจารณาจากรายได้สุทธิโดยเฉลี่ยที่ผู้กระทำผิดมีหรืออาจมีในหนึ่งวันเป็นจุดเริ่มต้น โดยค่าปรับรายวันจะถูกกำหนดขั้นต่ำเป็นเงินจำนวน 1 ยูโร และขั้นสูงเป็นจำนวน 5,000 ยูโร
- 3) ในการพิจารณาค่าปรับรายวันศาลอาจนำรายได้ของผู้กระทำผิด ทรัพย์สินหรือพื้นฐานอื่นๆ มาประเมินร่วมด้วย
- 4) จำนวนเงินและอัตราค่าปรับรายวันจะต้องระบุไว้ในคำพิพากษาคด้วย

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษปรับรายวันจะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการกำหนดจำนวนวันของโทษปรับ ซึ่งจะถูกกำหนดจากความรุนแรงของการกระทำความผิด ซึ่งเป็นไปตามหลักการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษที่พิจารณาจากความมิชอบด้วยกฎหมายของการกระทำความผิดและความน่าตำหนิของตัวผู้กระทำผิด รวมทั้งทฤษฎีการลงโทษเรื่องการป้องกัน ส่วนขั้นตอนที่สองเป็นการกำหนดอัตราโทษปรับรายวัน ซึ่งในขั้นตอนนี้จะกระทำได้อต่อเมื่อได้มีการกำหนดจำนวนวันของโทษปรับแล้ว โดยในขั้นตอนนี้ศาลจะกำหนดค่าปรับรายวันให้เหมาะสมกับรายได้เฉลี่ยสุทธิต่อวันของผู้กระทำผิด โดยพิจารณาจากลักษณะส่วนตัวและฐานะทางเศรษฐกิจตลอดจนอาจนำรายได้ ทรัพย์สินหรือข้อพิจารณาอื่นๆ มาใช้ประกอบในการคำนวณอัตราค่าปรับต่อวันได้ โดยการกำหนดอัตราค่าปรับรายวันจะต้องไม่กำหนดให้สูงเกินไปจนกระทั่งกระทบกระเทือนต่อการใช้ชีวิตในสังคมของผู้กระทำผิดจนทำให้ไม่อาจบรรลุเป้าหมายของโทษได้

⁶⁶ Meier. (อ้างถึงใน ฌรงค์ ใจหาญ และคณะ, 2549, หน้า 206).

⁶⁷ German Criminal Code section 40.

3.2.2.2 การบังคับโทษปรับ

เมื่อมีคำพิพากษาลงโทษปรับและผู้กระทำความผิดจะต้องชำระค่าปรับตามจำนวนที่กำหนดให้แก่รัฐ แต่ถ้าผู้กระทำความผิดไม่สามารถชำระค่าปรับได้ทันที เนื่องจากสภาพส่วนตัวหรือสถานทางเศรษฐกิจแล้ว ศาลจะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นงวดๆ ได้ และศาลมีอำนาจที่จะเพิกถอนคำสั่งให้ชำระค่าปรับเป็นงวดได้ หากปรากฏว่าผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับรายงวดได้ตามเวลาที่กำหนด⁶⁸ และหากผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดและไม่สามารถจ่ายเงินตามจำนวนที่ศาลมีคำสั่งปรับไว้ได้แล้ว ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกกักขังแทนการชำระค่าปรับ โดยถืออัตราระยะเวลาหนึ่งวันของค่าปรับรายวันเท่ากับหนึ่งวันของโทษจำคุก⁶⁹

การกักขังแทนค่าปรับ (Ersatzfreiheitsstrafe) การกักขังแทนค่าปรับถือว่าเป็นโทษทางอาญาโดยแท้ ไม่ใช่เป็นเพียงวิธีการบังคับให้มีการบังคับชำระค่าปรับ การกักขังแทนค่าปรับจึงเป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับโทษจำคุกเงื่อนไขของการกักขังแทนค่าปรับคือ การไม่ชำระค่าปรับด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับไม่มีสิทธิที่จะเลือกระหว่างการชำระค่าปรับหรือจะยอมให้กักขังแทนค่าปรับ เนื่องจากหากมีการกักขังแทนค่าปรับแล้วก็จะไม่มีการเก็บเงินค่าปรับอีกต่อไป และในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับได้ชำระค่าปรับไปแล้วบางส่วนก็จะมีการหักวันที่ต้องโทษกักขังแทนค่าปรับไปตามส่วนเกณฑ์ขั้นต่ำของโทษกักขังแทนค่าปรับคือ 1 วัน⁷⁰

3.2.2.3 การใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษปรับ

ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันได้บัญญัติกรณีของโทษปรับไว้ในมาตรา 40 ถึงมาตรา 43 โดยมาตรา 40 เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงโทษปรับรายวัน ซึ่งมีทั้งหมด 4 อนุมาตรา ส่วนมาตรา 41 เป็นกรณีของการลงโทษปรับนอกเหนือจากการลงโทษจำคุก มาตรา 42 เป็นกรณีเกี่ยวกับการผ่อนชำระค่าปรับและมาตรา 43 เป็นกรณีของการจำคุกแทนค่าปรับในกรณีที่ไม้อาจที่จะชำระค่าปรับได้

⁶⁸ German Criminal Code section 42.

⁶⁹ German Criminal Code section 43.

⁷⁰ Meier. (อ้างถึงใน ฌ็องส์ โจฮาญ และคณะ, 2549, หน้า 220).

ทั้งนี้ เมื่อปรากฏว่าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนและภายในเวลาที่ศาลกำหนดแล้วผู้นั้นจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ ทั้งนี้ รัฐบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา Introductory Act to the Criminal Code (EGStGB) มาตรา 293 ได้บัญญัติทางเลือกของการกักขังแทนค่าปรับไว้ดังนี้⁷¹

1) รัฐบาลของรัฐท้องถิ่นมีอำนาจที่จะปรับใช้มาตรการตามกฎหมายซึ่งกำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายบังคับโทษแก่จำเลยที่ต้องคำพิพากษาให้ต้องกักขังภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายอาญานี้ว่าด้วยการทำงานแบบให้เปล่า ถ้าบุคคลที่ต้องคำพิพากษานั้นได้ทำงานแบบให้เปล่าแล้ว เป็นอันทดแทนการจำคุกได้ การทำงานนั้นต้องไม่มีค่าตอบแทนใด ทั้งไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาผลกำไรจากการทำงานให้บริการนั้น ทั้งนี้ ให้ใช้ถึงหน่วยงานของรัฐอื่นที่รับโอนตัวบุคคลที่ต้องคำพิพากษานั้นด้วย

2) ด้วยเป็นการทำงานแบบให้เปล่าจึงไม่มีความสัมพันธ์ในทางการทำงานภายใต้ความหมายของกฎหมายแรงงาน และไม่มีความสัมพันธ์ในทางการทำงานตามความหมายของกฎหมายประกันสังคม รวมไปถึงการประกันการว่างงาน หรือฐานที่ตั้งของภาษี กฎหมายอื่นที่เป็น การคุ้มครองแรงงานให้นำบังคับใช้ในการนี้โดยอนุโลม

จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงทำให้เห็นได้ว่าการบังคับคดีในส่วนของการกักขังแทนค่าปรับสามารถแทนที่ได้ด้วยการทำงานบริการสังคม (การทำงานนอกที่คุมขัง) โดยผู้กระทำความผิดสามารถที่จะทำงานบริการสังคมเพื่อทดแทนการที่จะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งการทำงานบริการสังคมนี้จะต้องไม่ได้รับค่าตอบแทนและจะต้องไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และผู้ต้องโทษจะไปทำงานในสถานที่ที่เป็นสาธารณประโยชน์หรือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ทำงานบริการสังคมแล้ว การกักขังแทนค่าปรับก็เป็นอันระงับไป แต่ถ้า

⁷¹ Type 293 avert the enforcement of the custodial sentence and provision of Work performance

(1) The Land governments are authorized to adopt by ordinance provisions that require the Enforcement authority may authorize the offender, the enforcement of a custodial sentence under § Avert 43 of the Criminal Code by free labor. If the convicted person has made free labor, is done the replacement of imprisonment. The work must be free of charge; they must not profit-making Serve purposes. The state governments, the authorization by ordinance to the Transfer state justice departments.

(2) Due to the free labor is no employment relationship within the meaning of labor law and no Employment relationship within the meaning of social insurance, including unemployment insurance, or Tax law founded. The legislation on worker protection shall apply by analogy.

ทำงานแย่หรือไม่ทำงานหรือไม่มาทำงานโดยไม่มีข้อแก้ตัว ก็จะถูกบังคับโทษปรับและบังคับโทษกักขังแทนค่าปรับต่อไป

โดยที่ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนีมีหลักสำคัญ คือ จะไม่นำเอาการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ดังนั้น ศาลเยาวชนจะนำมาตรการอื่นๆ มาใช้แทนการลงโทษทางอาญา 3 มาตรการด้วยกันคือ

1) มาตรการให้การศึกษา (Educational Measures) เช่น การให้บริการสังคม (Community Service) หรือการเข้าร่วมโครงการฝึกหัดทางสังคม (Participation in Sanction System) เป็นต้น

2) มาตรการทางวินัย (Disciplinary Measures) รวมถึงการกักขังระยะสั้นเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ (Short Term Detention up to 4 week)

3) การจำคุกเยาวชน (Youth Imprisonment) ซึ่งมีการจำคุกขั้นต่ำคือ 6 เดือน และการจำคุกขั้นสูงคือ 5 ปี สำหรับกรณีที่มีการกระทำความผิดที่รุนแรงมาก ผู้กระทำความผิดอาจถูกจำคุกขั้นสูงถึง 10 ปีก็ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า ในเยอรมนีการลงโทษปรับผู้กระทำความผิดเป็นระบบปรับ โดยกำหนดตามวันและรายได้ โดยศาลต้องคำนึงถึงความน่าคำหนิของผู้กระทำผิด เนื่องจากผลร้ายที่ผู้กระทำผิดจะได้รับคือ การสูญเสียเงินซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดจะต้องสละการจับจ่ายใช้สอยในขณะหนึ่งไป และจุดเน้นของโทษปรับอยู่ตรงที่การเตือนและการชู้ที่เกี่ยวกับการสูญเสียเงินทอง และเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว การบังคับคดีจะทำให้ได้ต่อเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากผู้นั้นไม่ชำระค่าปรับจะได้รับการเตือน และถ้าไม่ชำระจะถูกกักขังแทนค่าปรับ และการกักขังแทนค่าปรับสามารถแทนที่ได้ด้วยการทำงานบริการสังคม โดยมีเจ้าหน้าที่ในการบังคับคดีเป็นผู้วินิจฉัยว่าจะใช้มาตรการใดในการบังคับคดี

3.2.2.4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับ

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานแทนค่าปรับในเยอรมนี คือ การให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการทางสังคม (community service) แทนค่าปรับ ทั้งนี้ หากปรากฏว่าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนภายในเวลาที่ศาลกำหนด ผู้นั้นจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ โดยในมาตรา 293 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา (EGStGB) ได้บัญญัติทางเลือกของการกักขังแทนค่าปรับไว้ว่าการบังคับคดีในส่วนของการกักขังแทนค่าปรับสามารถแทนที่ได้ด้วยการทำงานบริการสังคม (การทำงานนอกที่คุมขัง) โดยผู้กระทำความผิดสามารถที่จะทำงานบริการสังคมเป็นเวลา 6 ชั่วโมง เพื่อทดแทนการที่จะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับหนึ่งวัน ซึ่งการทำงานบริการสังคมนี้จะต้องไม่ได้รับค่าตอบแทนและจะต้องไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และผู้ต้องโทษจะไปทำงานในสถานที่ที่เป็นสาธารณประโยชน์หรือที่เกี่ยวกับ

สิ่งแวดล้อม และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ทำงานบริการสังคมแล้วการกักขังแทนค่าปรับก็เป็นอันระงับไป แต่ถ้าทำงานแย่หรือไม่ทำงานหรือไม่มาทำงานโดยไม่มีข้อแก้ตัว ก็จะถูกบังคับโทษปรับและบังคับโทษกักขังแทนค่าปรับต่อไป โดยในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนีมีหลักสำคัญ คือ จะไม่นำเอาการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ดังนั้น ศาลเยาวชนจะนำมาตรการอื่นๆ มาใช้แทนการลงโทษทางอาญา หนึ่งในมาตรการแทนโทษคือการให้ทำงานบริการสังคม (Community Service)